

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljami, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

VLADA BO DANES SPREJELA OSNUTEK PRORAČUNA ZA LETO 1974

Notranji minister je dal prefektom stroga na vodila za nadzorovanje cen

Senat in poslanska zbornica nadaljujeta s proučevanjem vladnih zakonskih odlokov za zajezitev draginje in inflacije

TRST, 30. — Vlada bo na jutrišnji seji proučila in odobrila državni proračun za leto 1974. Proračunski odbor za leto 1974 in o navodilih, ki jih bodo dali medministrski odbori za razdelitev denarnega dotoka raznim ustanovam v skladu z vsedravnim gospodarskim razvojnimi načrtom.

Na notranjem ministrstvu je bil danes sestanek med ministrom Tavianiem in prefekti južnih pokrajin, na katerem so govorili o stvarni, in veljavni vladnih ukrepih za zmanjšanje cen blaga široke potrošnje. Sestanka se je udeležil tudi minister za industrijo De Mita.

Notranji minister je prefektom obrazložil vzroke, ki so privedli

jušnji seji proučila in odobrila državni proračun za leto 1974. Proračunski odbor za leto 1974 in o navodilih, ki jih bodo dali medministrski odbori za razdelitev denarnega dotoka raznim ustanovam v skladu z vsedravnim gospodarskim razvojnimi načrtom.

Na notranjem ministrstvu je bil danes sestanek med ministrom Tavianiem in prefekti južnih pokrajin, na katerem so govorili o stvarni, in veljavni vladnih ukrepih za zmanjšanje cen blaga široke potrošnje. Sestanka se je udeležil tudi minister za industrijo De Mita.

Notranji minister je prefektom obrazložil vzroke, ki so privedli

špekulantom. Opozoril je navzoče prefekte, naj bodo budni in naj izvajajo strogo nadzorstvo. Minister je dejal, da vladni odloki določajo stroge kazni za trgovce, ki ne bodo spoštovali vladnih predpisov.

Zato bodo na vseh prefekturah ustanovili urade, ki bodo na razpolago prebivalcem za prižobe in informacije.

V senatu so danes proučili in odobrili vladni zakonski odlok o nadzorovanju cen proizvodov velike industrije. Za odlok so glasovali predstavniki leve sredine, ostale skupine pa so se vzdržale glasovanja. Zakonski odlok določa v bistvu zamrznitev cen proizvodov velikih industrijskih podjetij, ki so imele v letošnjem prvem polletju v najmanj dveh milijardah lir prometa, do 30. junija prihodnjega leta. Morebitne spremembe cen bo morala odobriti vlada. Medtem se je v poslanski zbornici nadaljevala in zaključila razprava o zakonskem odloku o zamrznitvi stanovalnih in najemnih pogodb do 31. januarja prihodnjega leta. Poslanska zbornica je danes zaključila tudi razpravo o zakonu o delavskih pravicah. Gre za zakon, ki ureja sodni postopek o sporih med delavcem in delodajalcem. Ob zaključku razprave je ministar za delo Bertoldi odgovoril na razne pogoje in pripomnil, da bo odobritev zakona omogočila hitro rešitev od 120 do 130 tisoč sporov letno.

pa ni pričakovati dosege sporazuma vsaj do konca avgusta. Ves svetovni tisk je včeraj objavil vest o sporazumu med vlado in Patet laom, pa celo postavke sporazuma in sestavo nove vlade. Po teh vestih je sporazum predvideval nevturalizacijo dveh glavnih mest Laos, Vientianeja in Luang Prabanga, razmejitev področij pod nadzorom vlade in partizanov ter konec vmešavanja ameriške obveščevalne službe v notranje zadeve države. Novi vladi naj bi predsedoval princ Suvana Fuma, voditelj Patet laa Sufanavong pa naj bi bil imenovan za podpredsednika.

RIM, 30. — Sindikati državnih uslužbencev so ugodno sprejeli obveščevalne službe v notranje zadeve države. Novi vladi naj bi predsedoval princ Suvana Fuma, voditelj Patet laa Sufanavong pa naj bi bil imenovan za podpredsednika.

OBSEŽEN GOVOR PREDSEDNIKA DEŽELE F.-J. K. COMELLIJA

Napreden politični program dežele Zgolj splošne obveze do Slovencev

Pomanjkljiva izjava o izvajanju člena 3 in samo «spodbujanje» vlade in parlamenta Obramba deželne avtonomije brez omenjanja prisotnosti Slovencev - Zaprtje proti fašizmu in konstruktiven odnos do levice, sodelovanje s sindikati in drugimi skupnostmi, napoved demokratizacije in decentralizacije - Poudarjeno gospodarsko, socialno in ozemeljsko načrtovanje, za kar je bilo ustanovljeno novo odbornišvo

Novi predsednik deželnega odbora Comelli s tajnikom deželnega sveta Lovriho (desno). Za Comellijem je novoizvoljeni odbornik za finance Coloni

Novoizvoljeni predsednik deželnega sveta Antonio Comelli je včeraj prečital skoro petdeset strani obsežno programsko izjavo deželnega odbora, ki je razdeljena na pet poglavj: politična usmeritev, programska usmeritev, programiranje, demokratično sodelovanje in ureditev deželne uprave.

V prvem poglavju, ki govori o politični usmeritvi, je tudi nekaj odstavkov pod naslovom: «Zaščita slovenske narodnostne manjšine», ki se dobesečno glasijo:

«Da bi utrdili demokratično zavest, omikali napredek in obogatili evropsko vlogo, dajemo se nadalje poseben pomen in važnost uveljaviti demokratične politike do slovenske manjšine, ki se je izjavila s pozitivno ocenjenimi rezultati. Državljanom slovenskega jezika mora namreč biti z ustreznimi ukrepi zagotovljena čedalje bolj popolna zaščita in ohranitev njihovih etničnih in kulturnih značilnosti. Očitno je, da se ta usmeritev lahko nadalje učinkovito izvaja na državnem in deželni ravni samo v političnem okviru leve sredine in v okviru različnih pristojnosti države, dežele in drugih javnih uprav.

V tej zvezi namerava najboljši natančno splošno načela določena v 3. členu posebnega statuta za deželo, kar spada v njene pristojnosti. Dežela bo zavzela odločno in trajno stališče v odnosu do vlade in parlamenta, da bi ju spodbudila k izdaji potrebnih ukrepov za popolno izvajanje pravic slovenske manjšine.»

V prvem poglavju je Comelli orisal politični okvir, ko je dejal, da se ustanovila deželni odbor na osnovi sporazuma med štirimi strankami, ki so se obvezale, da bodo nadaljevala politiko sodelovanja leve sredine in deželi Furlanji - Julijski krajini in da gre za sestavo tako imenovanega «organskega» odbora, v katerem so zastopani vsi štirje partnerji. Comelli se je nato skliceval na premik na vsedravnih ravni, ko se je obnovilo sodelovanje leve sredine, kar pomeni tudi priznanje vsemu onim, ki so z uupanjem gledali na takšno sodelovanje na deželni in krajevnih ravneh.

Prvo poglavje o politični usmeritvi nato obravnava nekatera zanimiva in važna vprašanja. Govori o utrditvi demokratične družbene reda, ko je še zlasti sedaj treba ustvariti okrog politike demokratizacije razvoja in reform širše sodelovanje ljudskih množic, srednjih slojev, proizvajalcev in vseh, ki so za sodobna in napredna stališča. Comelli je menil, da je leva sredina v sedanjih okoliščinah edina možna politika utrjevanja demokracije v njeni originalni zamisli, ki izhaja iz ustave in odgovornosti gibanja in ki se bo lahko odločno in učinkovito uprta vsem pojavom obnavljajočega fašizma.

V okviru te obveznosti je treba nadaljevati z odličnim bojem proti vsem pojavom škvadrizma, ki so žal zajeli tudi našo deželo in ki kot vsako drugo nasilje objektivno krepi fašistično desnico. V tem zgodovinsko - političnem okviru je treba v celoti jamčiti demokratični red in razvoj vse svobodnejši in istosčasno voditi pogumno akcijo za prenosno družbo in reforme. To pomeni, da je treba zagotoviti politično stabilnost in se izogibati premikom, ali popuščanju skrajni desnici.

Glede odbora do opozicije, prvi Comelli, morda ostajati jasen odnos med večino in opozicijo brez zmedenih konceptov skupščinskega sistema. Levi center je avtonomen in bo nadaljeval s stalnim, konstruktivnim vzporedanjem s silami, ki so prisotne v deželni svetovi in ki se sklicujejo na ideale odprniškega gibanja.

Dežela bo utrjevala svojo avtonomijo v dialektičnem odnosu z osrednjimi oblastmi, ker so ji jasne njene dolžnosti ter istosčasno tudi njene pravice in pristojnosti, ki so lastne deželni s posebnim statutom. Glede odnosov z državo je Comelli poudarjal, da je treba čimprej doseči izvrševanje člena 50, povsem preurediti vojaške služnosti in doseči večje naložbe družb z državnim udeležbo.

V tem okviru je tudi zelo zanimivo poglavje, ki govori o odnosih s socialnimi in sindikalnimi silami. Politika demokratizacije na predkraju in socialne prenosne že po svoji naravi zahteva stalno povezavo z raznimi socialnimi silami in predvsem s sindikalnimi organizacijami delavcev, s katerimi dežela spodbuja dialektičen, odprt in konstruktiven odnos sodelovanje. Nadalje je rečeno, da se družbo ne preosnovlja samo s sodelovanjem političnih sil, temveč tudi s prispevkom vseh živih sil, ki v njej delujejo in ki jih predstavljajo krajevne avtonomije ter socialne, kulturne in mladinske or-

ganizacije, ki so pogosto v prvih vrstah in ki opozarjajo na nove potrebe. Dežela mora biti torej na razpolago za napredek, za reforme in proti vsem nazadnjaškim in omejenim interesom. Dejstvo je namreč, da je politika demokratizacije razvoja in socialne prenosne v nasprotju s tistimi sloji, ki delujejo sicer v okviru zakona, ki pa se upirajo socialni prenosni in v ta namen izkoriščajo nacionalizem, lokalizem in kvaklizem.

Naslednje podglavje je, ko smo že omenili, posvečeno zaščiti slovenske nacionalne manjšine. Nato pa je v dveh podglavjih govor o mednarodni vlogi Furlanije - Julijske krajine. Najprej se ugotavlja, da se v tako nevrvalgičnem evropskem področju, kot je naša dežela, zahteva nadaljevanje demokratične politike gospodarskega in socialnega razvoja, a istočasno tudi utrjevanje politike miru in mednarodnega sodelovanja z vsemi sosednimi državami in z vso srednjo in zahodno Evropo, s katero ima dežela tradicionalne gospodarske in kulturne odnose. Prebivalstvo dežele bo tudi v prihodnosti dalo važen in nujen prispevek k politiki notranje in zunanje miru in se bo uprlo proti kakršnekoli poskusu povratka k tragični preteklosti sporov in spopadov, ki mora biti za vedno premagana. Zaradi tega predstavlja tudi eno izmed osnovnih obveznosti političnih nalog dežele, da bo še nadalje krepila svojo mednarodno vlogo tako v odnosih do Vzhoda in Zahoda kot v odnosih do EGS in držav Sredozemlja.

Se posebej pa je govor o odnosih med sosednimi področji in je v tej zvezi rečeno, da bodo dežela deželni odbor in neposredno zainteresirane krajevne ustanove v okviru svojih pristojnosti nadaljevala razvijati politiko prijateljstva in sodelovanja s sosednimi deželami Slovenije, Koroške, Hrvaško in Stajersko, da bi še zlasti poglobili vprašanja urbanizacija, pristanišče in trgovine, kulturne izmenjave ter znanstveno in industrijsko sodelovanje.

Dežela bo poglobila sodelovanje z Venetom in z drugimi italijanskimi deželami zlasti glede razvoja prometa, pobud za preprečevanje omejitvenega sistema zgorajnjega Jadrana, ki mora temeljiti na Trstu in Benetkah in ki naj se izogne škodljivi konkurenci ter naj

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje na 3. strani)

PRİČAKOVALI SMO VEČ

Programska izjava novoizvoljenega predsednika deželnega odbora Comellija je iz mnogih vidikov zanimiva in pozitivna, istočasno pa moramo tudi ugotoviti, da Slovenci iz zornega kota svojih specifičnih interesov ne moremo biti zadovoljni.

Pogledimo najprej nekatere najbolj značilne pozitivne plati novega programa strank leve sredine, ki temelji na doslednem spoštovanju ustave, odločnem antifašizmu in zvestobi odprniškemu gibanju. Nov je odnos do leve opozicije, ko se trdno zapira na desno in ko se KPI celo vzpodbuja na konstruktiven prispevek.

Zlasti je važno poglavje o odnosih s sindikalnimi in drugimi družbenimi silami ter skopi celotni sporazum kot nekakšna rešila nit pretakajoča se težnja razširiti osnove demokracije, ustvariti večje ljudsko sodelovanje na ravni krajevnih uprav z reorganizacijo komisij pri deželi, z večjim uveljavljanjem politične vloge deželnega sveta itd.

Se zlasti pa preveča nov duh orenjati del poročila, ki obravnava gospodarske in socialne odnose, jih postavlja na trdnem temelju večletnega gospodarskega, socialnega, ozemeljskega in to še zlasti prvič — tudi finančnega programiranja.

Odprto in odprto je Comelli obravnaval odnose v srednji Evropi ter se zlasti sodelovanje s sosedji, kjer je podčrtal vlogo dežele miru in pobudnice sodelovanja.

Pri obravnavi vseh teh vprašanj je Comelli izhajal iz osnovne ugotovitve, da je dežela Furlanija - Julijska krajina dežela s posebnim statutom in da v odnosu do države strogo vztraja na spoštovanju svojih pristojnosti, toda to po pravilni in ne restriktivni razlagi črke in duha ustave ter posebnega statuta.

Zal take, široke in politično utemeljene, razlage nismo zadržali, ko smo analizirali tisti del izjave Comellija, ki se neposredno nanaša na slovenska specifična vprašanja. Kaj pomeni najbolj natančno spoštovanje določb člena 3? Pristojnosti na razsodbe ustavnega sodišča in s tem na do skrajnosti omejene pristojnosti dežele? Zahteva vseh Slovencev je, da dežela ukrepa v njihovo korist v smislu široke razlage omenjenega člena in na osnovi drugih številnih členov ter še zlasti na osnovi vse one politične volje, ki v drugih poglavjih preveča predsednikovo poročilo.

V tej zvezi moramo še posebej opozoriti na važna poglavja, ki govorijo o sodelovanju in o večjem neposrednem demokratičnem odločanju. Posvoda se tu govori na način, kot da bi Slovencev ne bilo, kot da bi slovenska narodnostna skupnost ne obstajala, ne bi bila stvarnost s svojimi značilnostmi. Lahko bi navedli številna po-

glavja. Za primer pa omenimo samo obvezo o reorganizaciji številnih komisij, ki so pri deželni svetovi in pri deželni odboru in kjer smo Slovenci zelo šibko zastopani, najnost spremembe še veljavnih zakonov in sprejetanja novih ob neposrednem sodelovanju slovenske narodnostne skupnosti. In končno dežela ter država. Kaj pomeni splošna in megla na obveza, da bo dežela spodbujala vlado in parlament? Je

za to obvezo kaj več, ali samo demokristjansko izgovarjanje s postopnostjo? Logično je, da vsi Slovenci upravičeno zahtevamo, da dežela sprejme zakon o priporočilu vladi, da bo pooblaščen globalnega zaščitnega zakona. Dežela do tako tudi v stvarnosti dokazala svojo politično voljo, ki drugače ostane samo splošna deklaracija o «popolni zaščiti etničnih in kulturnih značilnosti».

Ponovno moramo zaradi tega ugotoviti, da z včerajšnjo izjavo predsednika deželnega sveta ne moremo biti zadovoljni, da smo pričakovali mnogo več, bolj obvezujoče in stvarno.

Nizozemska kraljica v Jugoslaviji

BRIONI, 30. — Na vabilo predsednika Tita je prispela danes na zasebni obisk v Jugoslaviji nizozemska kraljica Julijana s soprogo princem Bernardom. Na Brionih ju je sprejel predsednik Tito s soprogo Jovanko. Ob sprejemu je bil navzoč tudi predsednik zvezne skupščine Mijalko Todorović.

Ob prihodu na puljsko letališče sta holandsko kraljico in njenega soproga sprejela podpredsednik Anton Vreutaku in član izvršnega sveta Hrvaške Novak Pribičević. Nizozemski kraljevski par bo ostal na Brionih do 1. avgusta.

ZARADI VRSTE NEPRAVILNOSTI IN PRITISKOV

Grška opozicija zahteva razveljavitev referendumuma

Po uradnih rezultatih je za odpravo monarhije glasovalo 78,5 odstotka volivcev, proti pa 21,5 - Poraz fašističnega režima v večjih mestih

ATENE, 30. — Referendum v Grčiji za odpravo monarhije ni prinesel presenečenja, vsaj kar se tiče končnega rezultata: novi ustavnim ureditvi države je reklo «da» 78,5 odstotka volivcev, kar v odstotkih znaša 78,5, za «ne» pa se je odločilo 1.060.138 Grkov (21,5 odst.). Prav tako ni nobeno presenečenje, da so se fašistične oblasti tudi med samim potekom glasovanja poslužile raznih nezakonitih metod pritiska, da bi vplivale na končni izid referenduma. Opozicijske stranke in organizacije so že navedle vrsto nepravilnosti, ki so jih pri načinu poteka glasovanja, ki so ga opravili vladni funkcionarji, ne da bi posebej oblasti ali predstavniki opozicije smeli nadzorovati njihovo delo. Presenečenje — edino v tem referendumu — pa predstavljajo volilni rezultati v nekaterih velikih mestih, kjer se je proti režimu izreklo tudi do 50 odstotkov volivcev.

Papadopoulos in njegov bivši kralj

Rezultat je presenetljiv, predvsem glede na dejstvo, da so na podelitvi polkovniški prešli skoraj 100 odstotkov glasov, vendar ga je mogoče razložiti: v velikih mestih je namreč prav gotovo težje nadzorovati vsakega posameznega volivca, če je tudi izvajati za vsakega osebnih pritisk, kot se je dogajalo na podelitvi. K temu moramo še dodati prisotnost (predvsem v Atenah) določenega števi-

lno sodišče ter zahtevali razveljavitev referenduma. Dokumentacija, ki so jo zbrali doslej, za deva samo nekaj desetih voličev na dvajset tisoč, vendar je dovolj zgovorna: bivši poslanec Kefallinos je iz otoka Zakynthos sporočil, da so skrutinirali pripravili zapisnik o izidu glasovanj, še preden so se ta sploh začela. V nekaterih vaseh na tem otoku pa so «zmanjkale» glasovnice z napisom «ne», tako da so volivci namesto dveh prejeli eno samo glasovnico, seveda ono z «da». Bivši župan otoka Kalamos, Kapelas, je zahteval pojasnila o vzrokih pomanjkanja glasovnic z «ne». Pravnik krajevnega sodišča ga je povabil na razgovor, nato pa ga je aretirali. Bivši minister Stamatidis je povedal, da je na nekem voličevski policijski major pozival volivce, naj glasujejo za režim. V istem sedežu so na koncu prešli samo glasovnice v prid režimu, ostale pa so uničili.

«Začasni» predsednik Papadopoulos, ki ga je referendum potrdil za «stalnega» (razen če ne bo drugo sodišče sprejelo priziva opozicije, kar pa ni verjetno) je v svojem današnjem proglasu po televiziji izjavil, da je glasovanje potekalo v očiščeni absolutni svobodi, ter je ostro napadel predstavnike opozicije, češ da so sfaširali ljudje, ki jih mora grški narod «zanikati».

Primerov nepravilnosti pa je na stotine: bivši premier Kanelopoulos je napovedal, da jih bo opozicija zbrala v belo knjigo, na osnovi katere bodo vložili priziv na

Drugi pomemben uspeh za Beničijo je bila izvolitev senatorja Maria Torosa v volilnem kolegiju Čedad-Beničija. Predsednik vlade Rumor je v novi volitvi imenoval za ministra za deželo. Beničija ima tako v vsedravnih vladah svojega človeka, ki četudi se ni rodil v Beničiji, jo zastopa, ker je zbral

TRETJE KULTURNO SREČANJE MED SOSEDNIMI NARODI

Kamenica 73 - v znaku boja za priznanje obstoja in pravic beneških Slovencev

Izvolitev beneških predstavnikov v odločujoča telesa in nastajanje novih prosvetnih društev dajeta žarek upanja, da se bodo pričela reševati odprta gospodarska in narodnostna vprašanja, sta v svojih govorih poudarila Emil Cencič in Izidor Predan

Pogled na del množice udeležencev tretjega kulturnega srečanja obmejnih dežel, ki je bilo v nedeljo popoldne na Kamenici v Beneški Sloveniji

Poudarek na odprtih vprašanjih gospodarskega in narodnostnega značaja Beneške Slovenije ter žarek upanja, da se bodo ta vprašanja pričela reševati, to je izrazilo iz pozdravnih govorov Emila Cenciča in Izidora Predana udeležencev tretjega kulturnega srečanja na Kamenici. To upanje črpta govornika v izvolitvi predstavnikov beneških Slovencev v deželni svet in izvolitvi vsedravnega ministra s pomočjo beneških glasov ter v prebujanju narodnostne zavesti prebivalstva Nadiških dolin, ki se kaže v nastajanju vedno novih kulturnih društev ter v njihovem medsebojnem delu, da bi odpravili gospodarske zaostaloge in narodnostno zatiranje svojega prebivalstva. Predstavnik duhovnikov, ki se zbirajo okoli lista Dom, Emil Cencič je rekel:

«Dragi prijatelji, ki ste prišli od vseh krajev na tale naš danesnji praznik, srčno vas pozdravljam in vam želim, da se naučite malo duševnega in telesnega veselja. Letos je naša Beničija dosegla dva pomembna uspeha. Prvikrat se je zgodilo, da je postal deželni svetovalec v Trstu naš Beničan, ki je se rodil in živi v Nadiških dolinah, ki lepo pozna naše gospodarske in narodne, posebno pa probleme emigracije, zaradi katere so se izpraznile naše vase. Tako ima sedaj naša Beničija svojega človeka v deželnem parlamentu, ki bo govoril v njem imenu in se zanj zavzemal. Tega človeka, Romana Specogno, smo želeli imeti danes med nami na Kamenici, kakor na Matajurju pred dvema letoma in večkrat v Čedadu na vsakoletnem prazniku emigrantov, pa najbrž zaradi številnih drugih opravil ni mogel priti.

«Dragi prijatelji, ki ste prišli od vseh krajev na tale naš danesnji praznik, srčno vas pozdravljam in vam želim, da se naučite malo duševnega in telesnega veselja. Letos je naša Beničija dosegla dva pomembna uspeha. Prvikrat se je zgodilo, da je postal deželni svetovalec v Trstu naš Beničan, ki je se rodil in živi v Nadiških dolinah, ki lepo pozna naše gospodarske in narodne, posebno pa probleme emigracije, zaradi katere so se izpraznile naše vase. Tako ima sedaj naša Beničija svojega človeka v deželnem parlamentu, ki bo govoril v njem imenu in se zanj zavzemal. Tega človeka, Romana Specogno, smo želeli imeti danes med nami na Kamenici, kakor na Matajurju pred dvema letoma in večkrat v Čedadu na vsakoletnem prazniku emigrantov, pa najbrž zaradi številnih drugih opravil ni mogel priti.

«Dragi prijatelji, ki ste prišli od vseh krajev na tale naš danesnji praznik, srčno vas pozdravljam in vam želim, da se naučite malo duševnega in telesnega veselja. Letos je naša Beničija dosegla dva pomembna uspeha. Prvikrat se je zgodilo, da je postal deželni svetovalec v Trstu naš Beničan, ki je se rodil in živi v Nadiških dolinah, ki lepo pozna naše gospodarske in narodne, posebno pa probleme emigracije, zaradi katere so se izpraznile naše vase. Tako ima sedaj naša Beničija svojega človeka v deželnem parlamentu, ki bo govoril v njem imenu in se zanj zavzemal. Tega človeka, Romana Specogno, smo želeli imeti danes med nami na Kamenici, kakor na Matajurju pred dvema letoma in večkrat v Čedadu na vsakoletnem prazniku emigrantov, pa najbrž zaradi številnih drugih opravil ni mogel priti.

«Začasni» predsednik Papadopoulos, ki ga je referendum potrdil za «stalnega» (razen če ne bo drugo sodišče sprejelo priziva opozicije, kar pa ni verjetno) je v svojem današnjem proglasu po televiziji izjavil, da je glasovanje potekalo v očiščeni absolutni svobodi, ter je ostro napadel predstavnike opozicije, češ da so sfaširali ljudje, ki jih mora grški narod «zanikati».

Drugi pomemben uspeh za Beničijo je bila izvolitev senatorja Maria Torosa v volilnem kolegiju Čedad-Beničija. Predsednik vlade Rumor je v novi volitvi imenoval za ministra za deželo. Beničija ima tako v vsedravnih vladah svojega človeka, ki četudi se ni rodil v Beničiji, jo zastopa, ker je zbral

glasove njenih prebivalcev. Če smo do sedaj pričakovali rešitev številnih in težkih vprašanj ter preporek Beničije vedno le od solidarnosti tujih ljudi, sta danes ta rešitev in preporek v rokah deželnega svetovaleca Romana Specogno in ministra za deželo, senatorja Maria Torosa. Pa tudi v naših rokah je ta rešitev, ker moramo in bomo podprli njuno delo in pobude, da se začnejo za Beničijo lepši in srenejši časi.

«Dragi prijatelji, ki ste prišli od vseh krajev na tale naš danesnji praznik, srčno vas pozdravljam in vam želim, da se naučite malo duševnega in telesnega veselja. Letos je naša Beničija dosegla dva pomembna uspeha. Prvikrat se je zgodilo, da je postal deželni svetovalec v Trstu naš Beničan, ki je se rodil in živi v Nadiških dolinah, ki lepo pozna naše gospodarske in narodne, posebno pa probleme emigracije, zaradi katere so se izpraznile naše vase. Tako ima sedaj naša Beničija svojega človeka v deželnem parlamentu, ki bo govoril v njem imenu in se zanj zavzemal. Tega človeka, Romana Specogno, smo želeli imeti danes med nami na Kamenici, kakor na Matajurju pred dvema letoma in večkrat v Čedadu na vsakoletnem prazniku emigrantov, pa najbrž zaradi številnih drugih opravil ni mogel priti.

«Dragi prijatelji, ki ste prišli od vseh krajev na tale naš danesnji praznik, srčno vas pozdravljam in vam želim, da se naučite malo duševnega in telesnega veselja. Letos je naša Beničija dosegla dva pomembna uspeha. Prvikrat se je zgodilo, da je postal deželni svetovalec v Trstu naš Beničan, ki je se rodil in živi v Nadiških dolinah, ki lepo pozna naše gospodarske in narodne, posebno pa probleme emigracije, zaradi katere so se izpraznile naše vase. Tako ima sedaj naša Beničija svojega človeka v deželnem parlamentu, ki bo govoril v njem imenu in se zanj zavzemal. Tega človeka, Romana Specogno, smo želeli imeti danes med nami na Kamenici, kakor na Matajurju pred dvema letoma in večkrat v Čedadu na vsakoletnem prazniku emigrantov, pa najbrž zaradi številnih drugih opravil ni mogel priti.

«Začasni» predsednik Papadopoulos, ki ga je referendum potrdil za «stalnega» (razen če ne bo drugo sodišče sprejelo priziva opozicije, kar pa ni verjetno) je v svojem današnjem proglasu po televiziji izjavil, da je glasovanje potekalo v očiščeni absolutni svobodi, ter je ostro napadel predstavnike opozicije, češ da so sfaširali ljudje, ki jih mora grški narod «zanikati».

«Začasni» predsednik Papadopoulos, ki ga je referendum potrdil za «stalnega» (razen če ne bo drugo sodišče sprejelo priziva opozicije, kar pa ni verjetno) je v svojem današnjem proglasu po televiziji izjavil, da je glasovanje potekalo v očiščeni absolutni svobodi, ter je ostro napadel predstavnike opozicije, češ da so sfaširali ljudje, ki jih mora grški narod «zanikati».

Drugi pomemben uspeh za Beničijo je bila izvolitev senatorja Maria Torosa v volilnem kolegiju Čedad-Beničija. Predsednik vlade Rumor je v novi volitvi imenoval za ministra za deželo. Beničija ima tako v vsedravnih vladah svojega človeka, ki četudi se ni rodil v Beničiji, jo zastopa, ker je zbral

DANES

Deželni svet je že pri prvih glasovanjih izvolil predsednika, deset odbornikov in dva namestnika, saj ima leva sredina zagotovljeno večino. Deželni svet je poleg tega ustanovil pet komisij, ki so izvolile predsednike, podpredsednike ter tajnike. Po obsežnem poročilu novega predsednika Comellija, ki ga komentiramo na drugem mestu, je bila vse prekinjena. Razprava se bo pričela v sredo in verjetno zaključila že v četrtek, ko bo svet tudi glasoval o zakonu, s katerim se ustanovljata dve novi odbornišvi.

Notranji minister se je včeraj sestel s prefekti južnih pokrajin in z njimi razpravjal o vladnih ukrepih, ki jih je treba čimprej uveljaviti za zajezitev draginje in inflacije. Minister Taviani je opozoril prefekte, da vladni odloki določajo stroge kazni za trgovce, ki bodo kršili zavezne predpise. Na prefekturah bodo ustanovili posebne urade, ki bodo na razpolago prebivalcem za prižobe in informacije. Minister je hkrati pozval državljane, naj sodelujejo pri izvajanju vladnih ukrepov. Vlada bo na današnji seji odobrila osnutek proračuna za leto 1974. Pričakuje se, da bodo proračunske postavke v skladu z napovedano politiko varčevanja in proizvajalnih naložb.

Nedeljski referendum v Grčiji se je zaključil s predvideno «zmagao» atenskih polkovnikov. Med potekom glasovanja pa je prišlo do tolikih nepravilnosti in primerov nedovoljenega pritiska, da so opozicijske sile sklenile vložiti priziv na vrhovno sodišče. Vse primere nepravilnosti pa bodo objavili v «beli knjigi».

Nedeljski referendum v Grčiji se je zaključil s predvideno «zmagao» atenskih polkovnikov. Med potekom glasovanja pa je prišlo do tolikih nepravilnosti in primerov nedovoljenega pritiska, da so opozicijske sile sklenile vložiti priziv na vrhovno sodišče. Vse primere nepravilnosti pa bodo objavili v «beli knjigi».

Nedeljski referendum v Grčiji se je zaključil s predvideno «zmagao» atenskih polkovnikov. Med potekom glasovanja pa je prišlo do tolikih nepravilnosti in primerov nedovoljenega pritiska, da so opozicijske sile sklenile vložiti priziv na vrhovno sodišče. Vse primere nepravilnosti pa bodo objavili v «beli knjigi».

VČERAJ NA SEJI DEŽELNEGA SVETA

Že s prvim glasovanjem izvoljeni predsednik in člani deželne odbora

Vložen zakon o ustanovitvi dveh novih odborov - Jutri in v četrtek ves dan razprava o programskih izjavah predsednika Comellija

Deželni svet je danes brez vsakih formalnih uvodov skoraj točno ob 16. uri prišel s trojnimi volitvami. Najprej so vsi deželni svetovlci šli mimo volilne žare, ob kateri je bil za predsedstvo deželne sveta tajnik svetovalec Dušan Lovriha in spuščaj glasovnic z napisanim imenom. Celoten postopek je trajal zelo malo časa, tako da je predsednik deželne sveta, Berzanti že ob 16.18 proglašil videnskega demokrata Antonia Comellija za novega predsednika deželne odbora. Glasovalo je 59 svetovalec (nekoliki je zamudil socialist Angelo Ermano). Berzanti se je vzdržal glasovanja. 20 glasovnic je bilo belih, Comelli pa je prejel 38 glasov, torej en glas več kot jih ima večina leve sredine.

Po volitvah je Berzanti sejo deželne sveta prekinil za tri četrt ure, da so se lahko sestale komisije, ki so izvolile svoje vodstvene organe. V okviru deželne sveta namreč deluje pet komisij: I. komisija za vprašanja predsedstva krajevne ustanove, financ in proračun - predsednik Michelangelo Ribezzi, podpredsednik Alaldo Ginaldi, podpredsednik Mario Colli in tajnik Pietro Zanfanini.

II. komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in gorsko gospodarstvo - predsednik Angelo Ermano, podpredsednik Albino Cogo, podpredsednik Antonio Moschioni in tajnik Bruno Chinellato.

III. komisija za šolstvo, delo, socialno skrbstvo, higieno in zdravstvo - predsednik Luigi Masutto, podpredsednik Valentino Vitale, podpredsednik Fulvio Bergomas in tajnik Arturo Vigni.

IV. komisija za industrijo, trgovino in obrtništvo - predsednik Carlo Volpe, podpredsednik Rino Bianchini, podpredsednik Spartaco Zorzenon, tajnik Massimo Persello.

V. komisija za javna dela, urbanizacijo, promet in turizem - predsednik Ermanno Rigutto, podpredsednik Angelo Manzoni, podpredsednik Otello Bosari in tajnik Giuseppe Specogna.

Stedil je obsežen programski govor novega predsednika deželne sveta, o katerem poročamo na prvi strani. Ob zaključku se je predsestojajoči Berzanti sklical sejo prve stalne komisije za jutri dopoldne, da bo predložil zakon o ustanovitvi dveh novih odborov. Deželni svet pa bo prišel razpravo o programskih izjavah Comellija v sredo dopoldne in nato jo bo nadaljeval ves dan, tako v sredo, kakor tudi v četrtek, ko bo najbrže prišlo do glasovanja in odobritve omenjenega zakona.

Po treh dneh starke so se u-službenci hotela ENALC na nabrežinski obali ponovno vrnili na delo. Osrednje vodstvo ustanove ENALC v Rimu je namreč sprejelo zahteve sindikalnih predstavnikov, predvsem glede skrajšanja delovnega urnika. Zastopniki sindikalne federacije IGL, CISL in UIL so spoznavno ugodno ocenili in obveščajo goste, da bo hotel od danes dalje odprt.

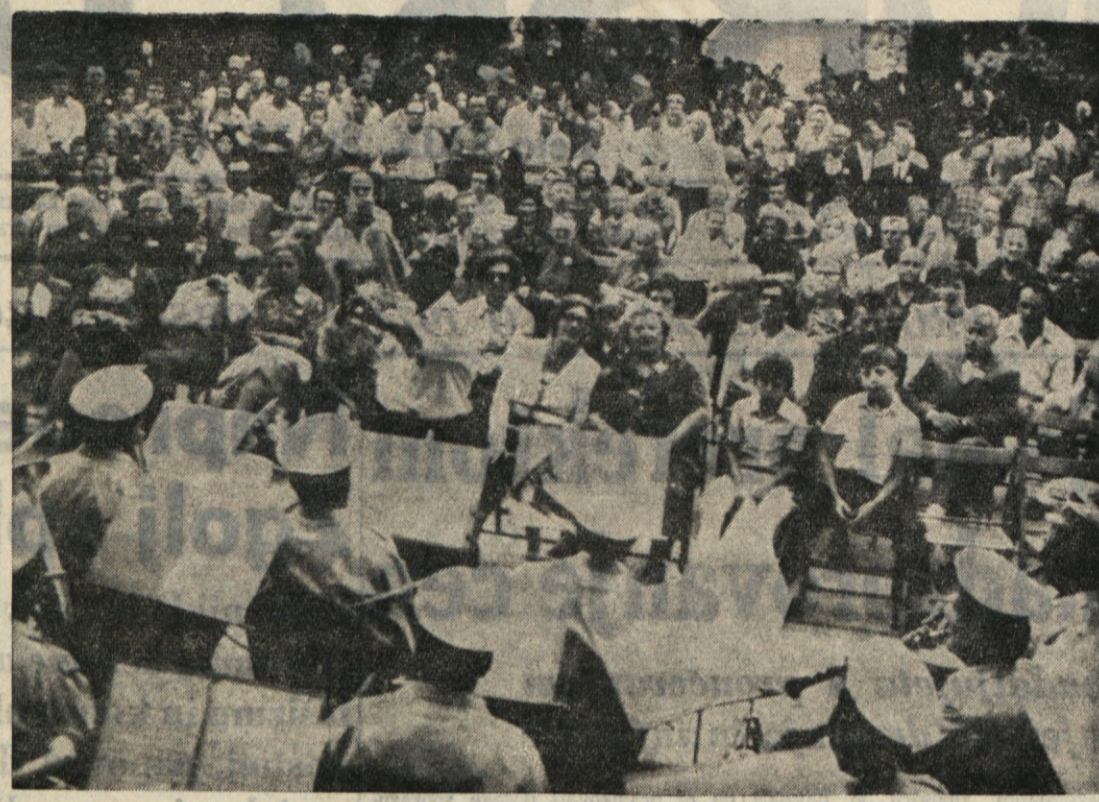
Romunski izvedenec gost Zdrženja zadrug

Včeraj so se v Trstu srečali predstavniki tržaške federacije vsedržavnega združenja zadrug in posojilnic ter predsednik osrednje romunske pokrošijske zadrug «Centrocop» iz Bukarešte dr. Dumitru Bejan. Bejan se je razgovarjal z deželnim

tajnikom združenja Coop Silvinom Paolettom in predsednico tržaške federacije omenjene ustanove Libero Sorinijevo o sodelovanju italijanskih in romunskih zadrug. Dr. Bejan je nato odpotoval v Rim, kjer bo navezval stike z osrednjim vodstvom italijanskega združenja zadrug in posojilnic.

● Drevo ob 20. uri se bo sestala na sedežu, Rotonda del Boschetto 3/1, svetovarska rajonska konzulta, ki bo razpravljala o ostavki predsednika.

● V UL Foscolo 7 se bo drevo sestala rajonska konzulta za Staro mitnico, ki bo proučila delovanje komisij za proračun, šolstvo in promet.

Pogled na del množice med koncertom godbe iz Pridvora

LEP ZAKLJUČEK PROSLAVE 75-LETNICE PD «PRIMOREC» IZ TREBČ

Vsaka kulturno-prosvetna dejavnost koristi naši narodnostni skupnosti

Na zaključni prireditvi so nastopili domači pevski zbor in godba, mladinski pevski zbor «Rdeča zvezda» in godba iz Pridvora - 91-letni Štefan Kraj prejel priznanje za dolgoletno delovanje

V nedeljo zvečer se je v Trebčah zaključila dvodnevna proslava 75-letnice prosvetnega društva «Primorec» s kulturno prireditvijo, na kateri so sodelovali domači pevski zbor in godba, pevski zbor «Rdeča zvezda» in Saleza in godba Svoboda iz Pridvora. Prireditve je bila na prostem, na lepem in obsežnem vrteru, ki je za takšno stvar zelo primeren, in je prikazala številno občinstvo tudi iz okolice vasi in mesta. Kot smo že poročali, so v društveni dvorani uredili dokumentarno razstavo, ki so si jo mnogi ogledali in pri tem vzbujali spomine ter kovali načrte za bodoče delovanje na kulturno prosvetnem področju.

Zelo prisrčno, tovarnsko so Trebčanji sprejeli goste iz Pridvora, s katerimi so lani sklenili pobratenje in vedno tesno sodelujejo. Dolina je vedno stika s Kočevjem, Trebče s Pridvorom; prav bi bilo in tudi zelo koristno, da bi se tudi druga prosvetna društva, šole in vasi povežale z društvi, solami in organizacijami v Sloveniji, zlasti na Primorskem.

Ob priložnosti je godba iz Pridvora najprej zabilježila nekaj komadov pri spomeniku prostoru, nato pa sta na prireditveni podstropi izmenično igrali pridvorska in trebška godba, dokler se ni začel kulturni program. Za otvoritev in dobrodoželno vsem gostom je pevski zbor p.d. «Primorec» zapel Zdravljico. Nato je tajnik društva Renato Kraj v svojem govoru orisal zgodovino in delovanje društva, ki je imelo veliko vlogo, in zaključila dvodnevna proslava 75-letnice prosvetnega društva «Primorec» s kulturno prireditvijo, na kateri so sodelovali domači pevski zbor in godba, pevski zbor «Rdeča zvezda» in Saleza in godba Svoboda iz Pridvora. Prireditve je bila na prostem, na lepem in obsežnem vrteru, ki je za takšno stvar zelo primeren, in je prikazala številno občinstvo tudi iz okolice vasi in mesta. Kot smo že poročali, so v društveni dvorani uredili dokumentarno razstavo, ki so si jo mnogi ogledali in pri tem vzbujali spomine ter kovali načrte za bodoče delovanje na kulturno prosvetnem področju.

društva, ki je imelo veliko vlogo, in zaključila dvodnevna proslava 75-letnice prosvetnega društva «Primorec» s kulturno prireditvijo, na kateri so sodelovali domači pevski zbor in godba, pevski zbor «Rdeča zvezda» in Saleza in godba Svoboda iz Pridvora. Prireditve je bila na prostem, na lepem in obsežnem vrteru, ki je za takšno stvar zelo primeren, in je prikazala številno občinstvo tudi iz okolice vasi in mesta. Kot smo že poročali, so v društveni dvorani uredili dokumentarno razstavo, ki so si jo mnogi ogledali in pri tem vzbujali spomine ter kovali načrte za bodoče delovanje na kulturno prosvetnem področju.

Zelo prisrčno, tovarnsko so Trebčanji sprejeli goste iz Pridvora, s katerimi so lani sklenili pobratenje in vedno tesno sodelujejo. Dolina je vedno stika s Kočevjem, Trebče s Pridvorom; prav bi bilo in tudi zelo koristno, da bi se tudi druga prosvetna društva, šole in vasi povežale z društvi, solami in organizacijami v Sloveniji, zlasti na Primorskem.

Ob priložnosti je godba iz Pridvora najprej zabilježila nekaj komadov pri spomeniku prostoru, nato pa sta na prireditveni podstropi izmenično igrali pridvorska in trebška godba, dokler se ni začel kulturni program. Za otvoritev in dobrodoželno vsem gostom je pevski zbor p.d. «Primorec» zapel Zdravljico. Nato je tajnik društva Renato Kraj v svojem govoru orisal zgodovino in delovanje društva, ki je imelo veliko vlogo, in zaključila dvodnevna proslava 75-letnice prosvetnega društva «Primorec» s kulturno prireditvijo, na kateri so sodelovali domači pevski zbor in godba, pevski zbor «Rdeča zvezda» in Saleza in godba Svoboda iz Pridvora. Prireditve je bila na prostem, na lepem in obsežnem vrteru, ki je za takšno stvar zelo primeren, in je prikazala številno občinstvo tudi iz okolice vasi in mesta. Kot smo že poročali, so v društveni dvorani uredili dokumentarno razstavo, ki so si jo mnogi ogledali in pri tem vzbujali spomine ter kovali načrte za bodoče delovanje na kulturno prosvetnem področju.

poslal tisku pismo. V njem je rečeno: «Ker se zaradi kratkega časa na razpolago ne morem posloviti, kot bi bil želel, želim s tem pismom izraziti svoja spoštujiva čustva in grenkoba, da zapuščaj tržaško mesto. Dolzar sem se zahvalil za odprto in pomembno sodelovanje vsem krajevnim, civilnim in vojaškim oblastem, parlamentarcem, sodstvu, diplomatskemu zboru, političnim strankam, podjetjem... in tisku, ki izpolnjuje z občutljivostjo svoje dolžnosti v službi skupnosti. Se posebej se je preteklet zahvalil osebjem svojih uradov in kvesture in zaključuje: «Ljudstvo Furlanije-Juljske krajine najiskrenejša želja po napredku in sreči. Trst in Tržičane objemam z vsem srcem.»

Pokrajnska uprava je razpisala natečaj za naslovi in izpiti za dve mesti asistenta na kemičnem oddelku pokrajnskega laboratorija za higieno in profilakso. Interesenti lahko predložijo prošnjo do 15. septembra skupno s predpisanimi dokumenti. Natečaj se lahko udeležijo italijanski državljani, ki imajo univerzitetno diplomijo iz kemije ali kemije in farmacevtike ter habilitacijo za opravljanje poklica in nimajo več kot 35 let. Za informacije naj se zainteresirani obrnejo na tajništvo pokrajine, UL Geppa 21/III. nad, ob ponedeljkih, sredah in petkih od 10. do 12. ure.

USLUŽBENCI PRISTANIŠKE USTANOVE SO ZAVRNILI POSREDOVANJE

Ponovna zaostritev spora v tržaškem pristanišču

Pristaniški delavci danes nadaljujejo stavko

V tržaškem pristanišču se je križalo, ko je že kazalo, da bo rešenja, ponovno zaostritev. Zaradi nepustljivega stališča uslužbencev EPT (avtonomne pristaniške ustanove) bodo člani «pristaniških družb» danes spet stavkali, jutraj pa se bodo zbrali na zborovanju, ki ga sklicuje CGIL. Do zaostritev je prišlo, ker je kakih petdeset uslužbencev avtonomne pristaniške ustanove EPT zavrnilo pomirjevalni predlog pristaniških delavcev. Ti so se zbrali na svoji skupščini v soboto zjutraj. Tedaj so razpravljali o sporu, ki zadeva uporabo mehanskih naprav pri nakladanju in razkladanju blaga. Znano je, da zahtevajo delavci, naj uporaba mehanskih sredstev spada v njihovo pristojnost, ki si jo na lasti tudi EPT. Ker spor ni rešilju so člani «pristaniških družb» predlagali kompromisno rešitev: pristojnosti naj bi odločala rimska vodstva treh sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL, katerim naj bi nastopil položaj orisala devetčlanska delegacija. To naj bi sestavljali po trije predstavniki EPT in «pristaniških družb» ter trije pokrajinski tajniki sindikatov pristaniščenikov CGIL, CISL in UIL. Kot je znano sta manjšinska sindikata CISL in UIL obsodila stavko, ki jo je oklicala CGIL, v kateri je velika večina pristaniščenikov. Včeraj popoldne pa so se na svoji skupščini zbrali uslužbenci

TUDI V NAŠEM MESTU PRIMANJKUJE GORIVA

Gost promet na mejnih prehodih zaradi zapore bencinskih črpalk

Stavka prodajalcev goriva se bo zaključila jutri ob 7. uri, na avtocestah pa bodo črpalke danes zaprte. Tudi včeraj je prešlo mejo mnogo tujih turistov

V Trstu so bile včeraj zaprte skoraj vse bencinske črpalke. Gorivo so točili samo pri nekaterih črpalkah podjetja AGIP, ki pa so razpolagale le z majhno količino, ki je popoldne dosegla skupno 4.000 litrov. Odprte so bile še nekatere druge črpalke, vendar pa ni bilo tam močnega kupca bencina super, ki jim je pošel že ob koncu prejšnjega tedna. Kot je znano nočejo velike bencinske družbe prodajati bencina super, ker špekulirajo na povisek približno 10 lir. Črpalke bo do v Trstu zaprte tudi danes, saj se bo stavka prodajalcev bencina zaključila šele v sredo ob 7. uri. Vendar pa je le malo verjetno, da bo takrat moč dobiti bencin, saj ne kaže, da bi bile petrolejske družbe pripravljene založiti z gorivom vse črpalke. Zaradi pomanjkanja goriva je odšlo mnogo Tržičanov napolnit tank čez mejo. Velik naval so zabeležili predvsem na obeh mejnih prehodih pri Fernetih, kjer se je ves dan vila dolga vrsta vozil. Prehivalci mljske občine so se večinoma poslužili mejnega prehoda pri Lazaretu, kjer je prešlo mejo približno 6.000 ljudi, medtem ko običajno ta številka ne preseže 4.000. Običajen je bil promet na prehodih pri Pesku in na Skofljah, kjer je bil sicer promet zelo gost, vendar število prehodov ni presegalo števila prejšnjih dni. Mnogo je bilo turistov, predvsem Nemcev, Francozov in Švicarjev. Tako je pri škofljah prešlo mejo v obeh smereh

SNOČI NA GRADU

Izjemen varietejski večer

Pod pokroviteljstvom avtonomne turistične in letovišarske ustanove je bil snoč na Gradu sv. Justa izjemen varietejski program. Ki so ga plakati in krajevni italijanski devnik po mestu najavljali že pred tednom dni, žal pa naš list o tem večeru ni bil obveščen. Spored večera bi moral obsežati vrsto točk, od domačih pevcev do komikov Elia Pandolfija in Sandra Massiminija. Zgodilo pa se je, da se je Pandolfijev nastop omejil le na en, sicer zelo posrečen skeč, Sandra Massiminija sploh ni bilo, od najavljanih pevcev pa sta se predstavila le dva: Umberto Lupi in Fiorella Agliata, ki je zaradi odsotnosti ostalih moral podaljšati svoj pevski nastop. Osrednji del večera je seveda tvoril orkester Musiclub, ki ga vodi domači dirigent in skladatelj Aleksander Vodopivec. Zabilježiti je vredno znan in manj znanih motovov ter požel pri sicer maloštevilnem občinstvu tople in zaslužene aplavze. Poleg omenjenih sta nastopila še pesalca Evelin Hanak in Marcello Stramacci, vse večer pa je napovedoval mladi Giancarlo Iureth.

V NEDELJO, 5. AVGUSTA 1973

VSI V DEVIN

Velik ljudski praznik na dvorišču DEVINSKEGA GRADA od 13. ure do 1. ure po polnoči Nastopajo Folklorna skupine evropskega slovesa Trije pevski zbori Glasbeni ansambel «Folk» Moderni glasbeni ansambel Godba na pihala Ob 21. uri — velika tombola s skupno 150.000 lir dobitkov Od 22. ure dalje ples Deloval bo dobro založen bife z raznimi specialitetami na žaru

Gledališča

FESTIVAL OPERETE V POLITEAMA ROSSETTI V soboto, 4. avgusta bo prva predstava tretje operete letošnjega «Festivala operete» in sicer Benatzkega «Piva belem konjčku». V glavni vlogi bo nastopila Gianna Galli, v baletnih točkah pa plesalci iz St. Wolfganga. Vstopnice so na razpolago pri osrednji blaginji, Pasaža Protti 2, telefon 36-372.

Kino

MIRAMARSKI PARK «Luči in zvoki» Danes počitek. Nazionale Zaprti zaradi počitnic. Excelsior 16.00 «Ruscirā Beppi» a sventare le astute trame di Toni e sposare la bella Nina? Igrata Alberto Sordi in Nino Manfredi. Barvni film. Grattacielo 16.30 «Al tropico del Cancro». Barvni film. Prevedevano mladini pod 18. letom. Fenice Zaprti zaradi počitnic. Eden Zaprti zaradi počitnic. Ritz 16.30 «L'ultima casa a sinistra». Barvni film. Prevedevano mladini pod 18. letom. Aurora 16.00 «UFO allarme rosso». Znatno in fantazija. Barvni film. Capitol 16.00 «I diavoli». Oliver Reed, barvni film. Prevedevano mladini pod 18. letom. Cristallo 16.00 «Sette cervelli per un colpo perfetto». Barvni film. Impero Zaprti zaradi počitnic. Filodrammatico 16.30 «Le amanti proibite del dott. Sex». Barvni film. Prevedevano mladini pod 18. letom. Moderno 16.30 «Andromeda». Vittorio Veneto 16.30 «Gli orrori del museo nero». Michael Young in June Cunningham. Abbazia 16.30 «Jus primae noctis». Lando Buzzanca. Zabavni film v barvah. Prevedevano mladini pod 14. letom. Astra 16.00 «Un uomo dalla pelle dura». Ideale 16.00 «Per mille dollari al giorno». Zachary Hatcher, A. M. Pierangeli. Western film.

Izleti

SPDT priredi od 4. do 14. avgusta skupinski večdnevni izlet v Dolomite — skupina Brenta. Prijave in informacije pri Norči, UL Geppa 9. PD Ivan Grbec iz Šklednja priredi 15. avgusta izlet v Brezje in na Jezersko. Vpisovanje v društvenih prostorih vsak dan od 18. do 20. ure. SPDT organizira 5. avgusta 1973 izlet z avtomobusom skozi Soško dolino do Bovca in od tam na Mangart. Vpisovanje v UL Geppa 9 pri Norči Zavaldo od 1. avgusta.

Razstave

V občinski umetniški galeriji razstavlja svoja dela Anita Baldissera. Razstava bo odprta do 7. avgusta.

Včeraj - danes

Danes, TOREK, 31. julija IGNAC Sonce vzide ob 5.47 in zatonje ob 20.35 — Dolžina dneva 14.48 — Lu na vzide ob 7.50 in zatonje ob 21.22. Jutri, SREDA, 1. avgusta PETER

Vreme včeraj: najvišja temperatura 27 stopinj, najnižja 18,7, ob 19. uri 26,4 stopinje, zračni tlak 1014,6 ne- redno stanovitven, veter 12 km na uro vzhodnik, severovzhodnik, vlaga 35 odstotna, nebo 4/10 pooblačeno, morje je rahlo razbuzano, temperatura morja 24,3 stopinje

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 30. julija se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 24 oseb. UMRLI SO: 55-letna Ottilia Faraguna, 70-letni Bruno Iesercesch, 51-letni Bruno Bertolissi, 60-letni Bruno Tomasselli, 62-letni Giovanni Schiavini, 64-letna Maria Giordana Danielli, 64-letna Anna Ferluga pr. Mauri, 73-letna Amalia Scabar vd. Malerbi, 90-letna Giuseppina Presel vd. Serpo, 76-letni Paolo Santin, 86-letni Luigi Pitolli, 71-letni Oscar Strauss, 70-letni Antonio Vittor, 72-letna Malvina Catabriga pr. Bartolotti, 73-letna Elvira Santerme vd. Marcellu, 99-letna Elvira Luigia Isasib vd. Bertogona, 73-letni Ilio Liserani, 88-letna Paola Elini, 73-letni Mario Desimon, 25-letni Salvatore Klun, 74-letna Ana Maria Holman vd. Fojan, 78-letna Domenica Cercego vd. Bani, 73-letni Mario Tedeschi, 69-letni Mario Schiappa.

Šolske vesti

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja «France» česerna iz Trsta sporoča, da so v tajništvo šole na razpolago maturitetne diplome za sledeča šolska leta: klasični oddelki 1968/69, 1969/70, 71. znanstveni oddelki 1968/69, 1969/70. Absolventi lahko dvignje diplomje v tajništvo šole vsak dan od 10. do 12. ure. Pri- nesti morajo kolek za 500 lir in namodestno potrdilo o opravljenem zrelostnem izpitu.

Strokovni zavod za industrijo in obrt organizira od 1. do 30. avgusta obnavljani tečaj za dijak, ki imajo popravne izpite. Dijaki, ki bi se ga udeležili, naj se takoj javijo na tajništvo šole v UL Frusinus 12.

Razna obvestila

Slovensko društveno društvo obvešča starše, da bo odhod deklic v kolonijo v Nabrežini jutri, 1. avgusta. Otroci naj bodo ob 15.30 na sedežu društva v UL Machiavelli 22. Prosimo, da pridejo tja vsi, ker je pred odhodom zdravniški pregled. Tržaški partizanski pevski zbor bo imel jutri, 1. avgusta ob 21. uri v Bazovickem domu v Bazovici odoro- vno sejo.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure) All'Angelo d'oro, Trg Goldeni 8; Ci- polla, UL Belgopizzo 4; Ai due Lucii, UL Gimnastica 44; Miani, Miramarski dvorec 117 (Barkovlje).

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30) Dott. Gmeiner, UL Giulija 14; Manzo- ni, Largo Sonnino 4; INAM — Al Cedro, Trg Oberdan 2; Ai Gemelli, UL Zorutti 19/c.

ZAHVALA

Prisrčna hvala vsem, ki so z nami sočustvovali ob nenadni iz- gubi naše drage

GRAZIELLE Posebna zahvala č. g. zupniku, sorodnikom, sosedom, daroval- cem cvetja ter vsem, ki so nam v tem težkem trenutku stali ob strani. Družine ROSANO, MILANIC, KOBAU in MARCHESAN Nabrežina, 31. julija 1973

PO MIRNI PROTESTNI AKCIJI V KORONEJSKIH ZAPORIH

Kaznjenci so seznanili časnike z zahtevo po demokratičnih reformah

Potrebna je korenita sprememba fašističnega kazenskega zakonika in postopnika, ker nasprotujeta ustavi - «Slovensko govoreči» zaporniki zahtevajo spoštovanje svojih pravic pred sodiščem

Prvič se je v Italiji zgodilo, da se je skupina časnikev lahko se- stala z odposlanstvom jetnikov in z njimi razpravljala o reformi ka- zenskega sistema, ki jo — ponekod nasilno, v Trstu pa na miren način — zahtevajo od vlade in repu- bličkega parlamenta.

Na zahtevo kaznjencev in s pri- voljenjem ravnatelja dr. Brunettija se je večje odposlanstvo kaznjencev srečalo s tržaškimi časniki v jim orisalo svoje osnovne zahteve, za katere lahko iskreno rečemo, da so resne, utemeljene in da sploh spada v omikano družbeno uredit- ev, ki želi prekiniti s srednjeve- ško prakso «družbenega maščevanja».

Kaj zahtevajo, torej, kaznjenci od parlamenta? Demokratični kazenski pregon v sodnem postopku (spre- membo iz preiskovalnega v tožilni sistem), medtem ko naj kazen za- res težki rehabilitaciji jetnikov. «Hočemo delati, morali bi se izu- čiti poklice, da se bomo lahko vr- nili na svobodo brez nevarnosti kroničnega vračanja za zidove je- tnišnice, je dejal njihov zastopnik. 80 odstotkov kaznjencev lahko druž- ba preusmeri s študijem in delom, kajti zločin je marsikdaj posledica socialnega položaja in poznejših di- skriminacij, ko se bivši zapornik, po prestani kazni, ne more vklju- čiti v družbeno dogajanje, ne naj- de dela in je pot nazaj k zločinu edina rešitev pred bedo.

Delegacija jetnikov je nato pre- dlagala, naj bi sodni sistem znatno posodobil. Sodni postopek je prepo- časen (dokaz za to so statistike o tržaškem zaporu, kjer je iz skupne- ga števila 239 jetnikov komaj 112 dokončno obsojeni, 59 pa še čaka na sodno obravnavo). Manjše pre- krške bi lahko kaznovali z uprav- nimi akti (globami, na primer), medtem ko naj bi se sodstvo ukvar- jalo le z resnejšimi primeri. V tem primeru pa naj postopek sloni na anglosaksonskem sistemu, ko mora ob- last dokazati krivdo, ne pa obtože- nca svoje nedolžnosti.

Glede sodnega postopka je ste- rici- ca delegator jetniškega kolektiva dala besedo tudi jugoslovanskemu kaznjencu, ki je spregovoril v ime- nu «slovensko govorečih jetnikov». Vsi so se strinjali, da bi na tr- žaškem sodišču morali zagotoviti dosledno prevajanje (ne samo iz- praševanja, temveč tudi drugih ak- tov in listin), sicer je resno okrn- jena možnost teh obtožencev, da si zagotove uspešno obrambo. Ena- ko prosijo ti kaznjenci, kolikor so jugoslovanski državljani, pravico, da preko konzularnih oblasti vzdr- žijo zvezo z družinami in svojimi branilci.

Delegacija je zahtevala tudi, naj parlament, pri obravnavi reforme kazenskega zakonika in postopnika, ki ga še prežema duh fašistične dobe, odpravi politične prestopke in vse oblike represije; pri tem pa so dodali, da se to v Trstu — po imenovanju novega direktorja, od februarja letos — ne dogaja. Glede samega življenja v zaporih so jetniki zahtevali predvsem tro- je: zdravstveno zaščito (zdravnik prihaja le poredkoma in je slabo plačan, vsega sto tisoč lir mesečno, za ta znesek pa nudi le oskrbo vojaškega tipa), pravico do šola- nja in plačnega dela ter možnost občasnih «dopustov» pod posebnimi pogoji. Take dopuste, kot znano, pozna več držav, med temi Jugo- slavija.

Osnovna pa je zahteva, so pouda- rili jetniki, da se nekdanjim jetni- kom, po osvoboditvi, omogoči reha- bilitacijo in vključitev v koristno družbeno življenje. Državna podjet- ja, na primer, lahko zaposlovala določene odstotek nekdanjih jetnikov, ki bi jih k poklicu priučila že med prestajanjem kazni. «Večina si ni- bi več naprej in z lepimi uspehi na- daljevalo svoje poslanstvo.

Na vprašanja časnikev so jetni- ki poudarili tudi, da si želijo re- form, ki jih je vlada obljubila, da pa je treba marsikdaj spremeniti tudi miselnost ljudi, še posebej v sodstvu, kjer mnogokateri ostro na- sprotujejo vsakršni obliki družbe- nega napredka. Take bi morali od- straniti.

Posebno so se sklicevali na ustavo, ko — na primer — določa, da mora vsak obtoženec imeti možnost pravne zaščite. V ta namen bi mor- zali iz državnih skladov nuditi re- šnejši možnost pravne obrambe, ker sistem «surdin», a neplačanih bran- ilcev, sploh ne koristi. Dejansko je nepremožen državljan že vna- prej dvakrat obsojen.

Glede same protestne akcije so jetniki poudarili, da se je je, na miren način, udeležilo 160 kaznje- ncev. Bila je mirna, ker tržaški kaz- njenci odklanjajo vsako obliko na- je silja. Zato tudi niso nikoli prosili za razgovor s predstavnikom trža- škega sodstva. Zahtevali so le raz- govor s časniki, da javnost se- znanijo s svojimi demokratičnimi zahtevami. V prihodnje bodo pro- silili še za razgovor s poslanci in senatorji tržaškega okrožja, vsaka- ro pa je z večerjšo tiskovno konferenco akcija zaključena. Ob tej priložnosti je dr. Abbrescia

SlOVO DR. ABBRESCIE Včeraj prispel v Trst novi vladni komisar dr. Antonio Di Lorenzo

Včeraj zjutraj je v Trst prispel novi vladni komisar in prefekt dr. Antonio Di Lorenzo, dosedanji ko- misar dr. Nicolò Abbrescia pa se je poslovil od svojih sodelavcev na krajsi svečanosti, ki je bila v so- boti. Ob tej priložnosti je zahvalil vsem za pozdravne govore in po- udaril, da prav v Trstu zaključuje svojo osemnajstletno kariero pre- fecta. O svojem delu je dejal samo, da je bilo težavno in posejano z nemanjimi zaprekami.

Ob tej priložnosti je dr. Abbrescia Normi in Viktorju Stoparju iz Bazovice se je v nedeljo rodil sinček BOGDAN Svojnemu predsedniku in so- progi iskreno čestitam, vro- rojenčku pa želimo zdravo in veselo življenje Odbor športnega združenja Sloga Viktorju Stoparju je žena Norma povila prvojenca BOGDANA Srečnima staršema iskreno čestitata družini Spetič in Požar

GOVORA EMILA CENČIČA IN IZIDORJA PREDANA

Izidor Predan

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zato je tudi lepo, da se tu zbiramo ljudje iz treh sosednjih dežel. Po tej naši dragi zemlji so šle v stoletjih številne vojne vihrine, ki so zapustile dosti sovražstva med ljudmi. Z našimi kulturnimi srečanji pa ustvarjamo in poglobljamo medsebojno prijateljstvo ter odpiramo pot širokim oblikam sodelovanja in boljšega razumevanja med narodi.

Kulturna srečanja nimajo samo tega namena, da omogočajo prikaz kulturnih dosežkov sosednjih narodov, ampak imajo globlji pomen. Na tem kraju se zbiramo Slovenci iz vseh beneških dolin, da izpričamo oblastem in državi, v kateri živimo, našo obstojnost in jih opozarjamo na številne probleme, ki čakajo rešitve že mnogo, premnogo let.

Slovenski narod se je stoljta bojeval za svoje pravice. Skoraj povsod jih je delno dosegel že pred sto leti. Po raznih krajih Slovenije so pred nekaj leti proslavljali stoletnico ljudskih taborov, na katerih je narod s svojimi kulturnimi in političnimi voditelji zahteval priзнание pravic od takratnih avstrijskih oblastih. Naša kulturna srečanja lahko primerjamo s temi ljudskimi tabori. Zamudili smo sto let, toda italijanski pregovor pravi, da ni nikdar prepozno. Torej ni pre-

pozno niti sedaj, če naš narod enotno nastopa v obrambi svojih pravic.

Treba je spodbuditi dobro politično voljo pri odgovornih oblasteh za priznanje in spoštovanje naših narodnostnih pravic, kakor predvideva člen 6 republiške ustave.

Ta politična dobra volja je manjkala samo za reševanje naših problemov, medtem ko ni manjkala za južnotirolske Nemce, katerim so z znanim »pakatom« priznali vse pravice. Novi predsednik italijanske vlade Romo je pred kratkim izjavil v parlamentu, da bo vlada do slednje izjavila določila v južnotirolskem »paketu«, in sploh ni omenil obstoja slovenske manjšine v Italiji in njenih odprtih vprašanj. Šele na kritiko predstavnika KPI Perne in predstavnika PSI De Martina si je zabeležil, kar so mu povedali o Slovencih v Italiji.

To nam ni dovolj in vsa slovenska narodnostna skupnost od Trsta do Trbiža čaka stvarne obveze. Beneški Slovenci pa čakamo priznanje najosnovnejših pravic, predvsem pa priznanje statusa manjšine.

V zadnjem času beležimo pri nas znake prebujenja in premikov na bolje. Po naših dolinah nastajajo nova kulturna društva. Najbolj zadovoljivo je pa to, da enotno nastopamo, čeprav se razlikujemo med seboj, če hočete tudi v ideoloških vprašanjih. Med kulturnimi ljudmi je vedno mogoče najti skupni jezik. To je razveseljuje. Kar nas strahuje, so nevednost in posledice, ki iz tega izhajajo.

Kulturno srečanje na Kamenici je pomemben dogodek pri prosvetljanju našega prebivalstva.

Pred kratkim je bil izvoljen v deželni svet domačin Romano Specogna. Veseli smo njegove izjave, predvsem pa njegove izjave v »Matajurju« in »Primorskem dnevniku«, da se bo v okviru svojih zmoglosti boril v deželnem parlamentu za rešitev problemov naše skupnosti. Razumljivo je, da mu v njegovih poštenih namelih želimo vso srečo.

Dokler pa ne bomo uživali vseh tistih pravic, ki nam jih jamči republiška ustava, bomo morali še vedno ponavljati z našim pesnikom Ivanom Trinkom: "Oh, daj, zasijaj svit nam zore ustavi sonce zmagne nam sijajne, prikaži skoraj žarko nam se lice pogašene pravice."»

UDELEŽENCI SO PRIŠLI OD VSEPOVSOD, NAJVEČ PA IZ BENEČIJE IN IZ EMIGRACIJE

Izredno velika množica udeležencev bogato poplačala trud prirediteljev srečanja na Kamenici v Benečiji

Nastop 9 pevskih zborov in ene folklorne skupine. Nastopajoči so bili iz Benečije, Gorice, Trsta, Furlanije, Koroške in Slovenije. Pričetek seminarja slovenščine za izseljence - V soboto v Subidu shod emigrantov

«Kamenica 73» je sicer tretja izvedba kulturnih srečanj sosednjih narodov, vendar je prva, ki je resnično uspela prikazati pravi smisel, zaradi katerega so jo priredili. Uspela je s svojim obimnim jezikom, ki ga govori kultura, združiti pripadnike različnih narodov, ki so iz vseh krajev tega dela sveta okoli Julijskih Alp prihiteli v ta lepi kraj, morda najlepši kraj, kar jih premore Benečija. Trije, celo štiri je jeziki so se mešali med seboj, ne da bi se kdorkoli spotal ob to. Podjetni prireditelji so poskrbeli za kar najboljšo počutje številnih udeležencev, svoj delež pa je pri vsem tem imelo tudi zares lepo vreme, ki je omogočalo pogled čez dve beneški dolini in hribe tja do Matajurja in Kanina, na zvočno pa do preki Liga tja do Trnovskega gozda in na jugu globoko v furlansko nižino.

Na velikem pokošnem travniku, kamor vodi od Stare gore lepa panoramska pot, so prireditelji raz-

Emil Cencič

postavili oder, stojnice, uredili parkirišče, shrambe pa doobra zalozili z domačimi specialitetami. Praznovanje se je pričelo že v soboto zvečer, ko so zaigrali nekateri domači harmonikarji in ugledi pete predvsem domačinom, v nedeljo popoldne so se jim pridružili obiskovalci iz Gorice in s Tržaškega, iz Slovenije in s Koroške. Posebno številni so bili emigranti, ki so se pričeli vračati na poletne počitnice v rojstne kraje. Tako je bilo na obsežnem parkirišču, ki je bilo povsem zasedeno, videti avtomobilske registracije iz Švice, Nemčije, Belgije in iz Milana. Poleg osebnih vozil je bilo več avtobusov, s katerimi so se pripeljali nastopajoči s Koroške, iz Ljubljane, Nove Gorice, Gorice in morda še od kje drugje.

Prav zaradi prihoda emigrantov predstavlja Kamenica uvod v živahno dejavnost, ki se je večeraj nadaljevala s tečajem slovenskega jezika v Izoli za kakšnih 30 emigrantov ter s shodom o emigraciji v soboto in v nedeljo v Subidu. Nedeljski program na Kamenici so pričeli slovenski beneški župniki z mašo v štirih jezikih, sledil je bogat kulturno-prosvetni program, v katerem je sodelovalo 10 pevskih folklornih skupin. Napovedovala ga je domačinka Vižintinova, vzgojiteljica v Slovenskem dijaškem domu v Gorici. Prišel ga je pevski zbor iz Sent Lenarta, ki ga vodi župnik Adolf Dorbolo; zapel je Kadar mlado leto, Barcarola in Sul Ponte di Perati. Brški oktet je zapel Slovenska zemlja. Vse rožice rumene in Domovini. Pevski zbor »Radise« s Koroške je pod vodstvom Simna Vilniča zapel Rož, Podjuna, Zila. Od nedeljskih jagrov in O slovenska domovina. Furlanski pevski zbor iz Chioprisa - Viscone je pod taktirko Eligia Tomastinja zapel eno italijansko in eno furlansko pesem. »Rečana« iz Ljes je zapel Ku travca, Tam kjer teče bistra Zila in Triglav; vodil ga je Aldo Klodič.

Združeni pevski zbor »Srečno Koseval« iz Ronk in »Kras« iz Dola - Poljan je pod vodstvom Pavline Komel zapel Soč, Bolen mi lezi in O večerni ur. Sledil je nastop zbora Sede iz Steverjana, ki je zapel Pozdravljam te Savinjski dol. Glejte že sonce zahaja in Zdravico; dirigiral je Herman Srebrnič. Pod vodstvom dirigenta Presla je tolminski zbor zapel Moje srčno kri škropite, Na planine in Pobratimjio. Sveto Grgič z Opčin pri

tržaške pokrajine. Njegova izvajanja je nato ponovil v slovenski občini odbornik Antek Terčon. V imenu pokrajine je govoril odbornik Lucijan Volk, ki je najprej poudaril uspeh, ki ga je dosegla letošnja razstava. Za to imajo, po Volkovih besedah, zaslug predvsem vinogradniki, ki posvetijo trtam ogromno časa in prav toliko truda. Volk se je tudi zahvalil občinskemu odboru, ki je vodil organizacijo te razstave in ponovno dejal, da se namerava pokrajinska uprava še bolj zanimati za kmetijstvo. V imenu pokrajine se je obvezal, da bodo nadaljevali s pokrajinskimi vinskiimi razstavami, ki so koristne, ker se od takih manifestacij srečujejo vinogradniki cele pokrajine in si izmenjajo misli, kot se je to zgodilo že na sobotni okrogli mizi. K besedi je nato še povabil člana ocenjevalne komisije dr. Millo.

Besede, ki jih je spregovoril dr. Millo, so bile nedvomno najzanimivejše za prisotne vinogradnike, saj jim je obrazložil kakšni dejavniki so vplivali na odlične ocenjevalne komisije. S tem seveda ni podal tehničnega poročila, ki bi ne bilo primerno za tako slovesnost. Najprej je dejal, da se bo marsikomu zdelo čudno, da ni osvojilo prvega mesta na pokrajinski razstavi kako vino, ki je bilo prvo na prejšnji občinski razstavi. Razlogov za to je lahko več. Predvsem je treba upoštevati dejstvo, da so nekateri vinogradniki že iztočili najboljšo vino ob občinski razstavi in so se torej predstaviteli na pokrajinsko tekmovanje z nekoliko slabšim pridelkom. Drugi važen dejavnik je treba poiskati v času, ki je preteklo od občinske do pokrajinske razstave. V tem mesecu ali celo dveh se značilnosti vina lahko bistveno spremenijo. Poleg tega pa je poudaril, da lahko vpliva na vino tudi dejstvo, da so ga morali nekateri vinogradniki pripeljati iz precej oddaljenih krajev, kar v poletni vročini lahko kvarno vpliva. Ob zaključku pa je dr. Millo pozval vinogradnike, naj sodelujejo pri sajenu trt in naj izberejo v istem kraju po možnosti istovrstne trte, da se ne bo celotni pridelek kakega vina omejil le na nekaj hektolitr. V zvezi s tem je pohvalil konzorcijske pridelovalce vina tržaške občine, ki se je resno spoprijel s tem vprašanjem in je že moč opaziti prve rezultate. Pred leti je bila namreč kvaliteta kriških vin precej slaba, sedaj pa se je že bistveno izboljšala.

Sledilo je nagrajevanje, o katerem pa moramo žal pomisliti, da je bilo odsotnih zelo veliko števil vinogradnikov. Malo po odhodu iz Premariacca pa je zmanjkalo bencina, tako da se je Crupi odločil, da bo stopil v prtljajnik, kjer je imel polno posodo. Ko je ta stal ob strani avtomobila, je pridrvel avtomobil in zbil na tla gostilničarja ter zbežal. Prijatelj sta mu takoj priskočila na pomoč, a Crupi je zaradi hudega udara pri priči umrl.

O avtomobilu pa ni še nobenega sledu; karabinjerji in policija iščejo brezvestnega soferja.

Trstu je predstavil pevski zbor »Tabor«, ki je zapel O le mamka ti ti, Openski tramvaj in Zdravico. Program je sklenil nastop folklorne skupine France Maroit iz Ljubljane, ki je s svojimi belokranjskimi in gorenjskimi svatbenimi plesi pokazal, da si upravičeno lasti naslov najboljšega slovenskega folklornega ansambla. Napovedovalka Vižintinova je predstavnikom vseh nastopajočih skupin uodelila spominsko diplomu, ki jih to spominjala na prijetno srečanje v Benečiji.

Med nastopom pevskih in folklornih skupin sta spregovorila Emil Cencič in Izidor Predan. Njuna govora objavljamo na drugem mestu. Številno občinstvo je z zanimanjem sledilo njunemu izjavljanju. Izmed številnih uglednih predstavnikov političnega in kulturnega življenja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji ter Slovencev v matični domovini, ki so se odzvali povabilu prirediteljev naj omenimo le poslanca Albina Škerca, predsednika SKGZ Borisa Raceca, ter načelnika komisije za izseljenška in zamejska vprašanja pri SZDL Slovenije Jožeta Hartmana.

Srečanje na Kamenici je nudilo lepo priložnost za globlje medsebojno spoznavanje. Emigranti, ki se niso videli že več let, so si spet sezili v roke ter si povedali, kje delajo in kako živijo. Ze upokojeni emigranti pa so jil seznanjali, kakšno je bilo emigrantsko življenje, ko so kot mladi ljudje daleč od rojstnega kraja in globoko pod zemljo garali za tuje. Eden izmed takšnih pogovorov je bil še posebno pretresljiv ter posebej vso tragedijo Benečanov.

Peter Markič ima sedaj 62 let, prejema belgijsko pokojnino in bi mu na prvi pogled nikoli ne prisojili, da mu je bilo življenje tako macehovsko trudo.

»Deset let in štiri mesece sem preživel v italijanski vojski. Kje vse nisem bil, na vseh frontah, ki jih je fasizem odprl po Afriki in Evropi. Po razpadu 8. septembra so me Nemci odpeljali v internacijo. Ker po vojni ni bilo doma dela, sem odšel v Belgijo. Po osem ur na dan sem kopal prenog 1.400 metrov pod zemljo, ki se je doobora izrpal«, je rekel. Tako se je izrcenal, da je moral potem dve leti preživeti na Trsteniku pri Trstu, da si je odzdravel silikozo. Kljub vsemu pa je poln življenja in volje za petje, kar je podočeval tudi njegov sin Rino Markič, ki vodi pevski zbor »Rečana«.

Prav v belgijskih rudnikih je zapo-

slenih največ prebivalcev iz Gorenjskega Trbilja, ki je najbližja vas Kamenice in kjer župnikuje Emil Cencič. V tej vasi je sedaj 300 prebivalcev, kakšnih 200 jih je v tujini. Leta 1955 jih je 56 delalo v Belgiji.

Emigranti ugotavljajo, da bi morali našemu prebivalstvu zagotoviti delo doma, ne pa da jih italijanski kapitalisti pošiljajo v druge države, kjer se izgarajo in umirajo za tuje interese. O tem vprašanju kot enem izmed najpomembnejših bodo spregovorili v soboto in v nedeljo v Subidu v zatonadni Benečiji. Ta problem je bil živ prisoten tudi na sejah konzulte za emigracijo, ki se je udeležujejo predstavniki Društva izseljencev iz Beneške Slovenije.

Večer so sklenili godbeniki petčlanskega zabavnega orkestra Briški slavček iz Gorice, ki je zaigral vseve vije in privabil na »brjar« številne za ples navdušene mlade in manj mlade udeležence srečanja. Tudi Briški slavček je poosebljal mednarodni značaj, ki je bil prisoten na prireditvi na Kamenici, ker v njem sodelujejo Slovenci in Italijani, italijanski in jugoslovanski državljani. Ob njihovih zvokih je bilo prijetno še pozno v noč.

Bencinski tank avtomobila je moč napolniti samo v Jugoslaviji. Zaradi tega so imeli že v nedeljo, še več pa večeraj, na črpalkah Petrola na sosednem jugoslovanskem področju veliko dela. Pri nas na Goriškem bencina dobesedno ni. Ni ga že več dni, večeraj pa so bili skoraj vsi črpalkarji, s katerimi smo govorili, obupani. Skoraj povsod so bile črpalke odprte, znak, da ni bilo tu stavke, vendarle so lahko črpalkarji prodajali, in še to ne povsod, samo navadni

bencin, nafto, olje ali pa opravljali druga dela kot pranje in mazanje avtomobilov. Blokada velikih petrolejskih družb, ki hočejo desetletsko povznesanje cene za liter bencina, je izraz protesta teh mednarodnih kapitalistov proti osrednji vladi, ki je odredila zamrzovanje cen. V petrolejskih čistiščih je veliko petroleja in bencina, petrolejske družbe pa nečejo dati tega v prodajo, ker upajo v višjo ceno. Zaradi tega ni na bencinskih črpalkah v tem za državno gospodarstvo tako važnem trenutku, ko se reke avtomobilov turistov valjajo po vseh cestah trajlje, niti »lira« bencina. V nedeljo smo bili priča dolгим vrstam pred črpalkami na avtocesti Trst - Benetke (danes bodo zaprte tudi črpalke na avtocesti), v obmorskih kopališčih pa so ljudje zaman čakali, ponekod pa so črpalkarji posameznemu avtomobilistu dajali le po deset litrov bencina.

Včeraj je bil v Gorici položaj obupen. Velika črpalka AGIP pri mostu 9. avgusta je dobila zjutraj dobavo bencina, ki pa je že pred polno polne. Popoldne super bencina niso imeli, črpalka pa je bila vseno odprta. Tudi na črpalki AGIP na Tržaški cesti, ob motelu, so popoldne imeli samo navadni bencin. Lahko bomo superja dobiu jutri, so nam dejali. Črpalka Schell ob pevskem mostu je bila večeraj popoldne ob 16.15 zapra. Najbrž niso tu sploh imeli bencina, saj so že v zadnjih dneh prejšnjega tedna prodajali posameznikom le po deset litrov bencina. Tržica na trgu pred županstvom in v Ulici Aquileia. Večeraj popoldne so na obeh imeli samo navadni bencin. V črpalki Esso v Ulici Aquileia pa so nam večeraj popoldne dejali, da nimajo niti superja, niti navadnega bencina, niti nafte. Čeprav se nismo

obrnili do vseh črpalk, je slika dovolj jasna. Bencina primanjkuje posod, črpalkarji upajo, da bodo pošilje iz čistilnice prišle jutri, ko se bo zaključila dvodnevna protestna stavka tistih črpalkarjev, ki so včlanjeni v sindikalno organizacijo v državnem merilu. Za Goričane pomanjkanje bencina ni problem, saj si ga lahko nabavijo v Jugoslaviji, čeprav je, po padcu vrednosti lire, precej dražji kot pred meseci.

Pisarne Slovenske kulturno gospodarske zveze, Slovenske prosvetne zveze in Kmečke zveze v Ul. Malta 2, bodo od ponedeljka 23. julija do 25. avgusta t.l. poslovale za stranke samo ob delavnikih od 9. do 13. ure.

Goriška trgovinska zbornica za obnovo obmejne proste cone

Goriška trgovinska zbornica je uradno zahtevala obnovo proste cone na področju Gorice in Sovodenj, ker zadnjevol določilo zapade konec leta. S tem v zvezi so člani združenja industrijcev zahtevali v Rimu, naj vlada upošteva potrebe goriškega gospodarstva. Zato naj bi prosto cono razširili na vse območje mejnega področja, znizano ceno za metan in oprostitev proizvodnega davka ter drugih državnih davkov na električno energijo.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo, 5. avgusta družinski izlet v Polhov Gradec in v Ljubljano. Vsa podrobna pojnilna na sedežu društva Ulica Malta, 2.

SPD organizira 11. in 12. avgusta vzpon na Vis-Jof-Fuort ter 16., 17. in 18. avgusta vzpon na Triglav. Oba izleta spadata v okvir »Poti prijateljstva« in bosta vsteta s prisotnostjo »Planinstvo in šport za vsakogar«.

Kino Gorica

VERDI 17.00-22.00 »Il furrore della Ci-na colpisce ancora« B. Lee. Barvni film.

CORSO 17.00-22.00 »Rubare alla mafia è un omicidio«. A. Quinn in A. Franciosa. Barvni film. Prevedano mladini pod 18. letom.

MODERNISSIMO Zaprt. CENTRALE Zaprt. VITTORIA Zaprt.

Tršid

EXCELSIOR 17.00-22.00 »Pippo olimponico«. Barvna risanka. AZZURRO Zaprt.

PRINCIPE 18.00-22.00 »Il giardino della tortura«.

Voca Gorica

SOCA »Plamen in puščica«, ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.

SVOBODA »Apokalipsa Joes«, italijanski barvni film ob 18.30 in 20.30.

DESKLE »Ljubeznostni stroj«, ameriški barvni film ob 20.00.

RENCE »Šum na srcu«, francoski barvni film ob 20.30.

PRVACINA Prosto.

KANAL Prosto.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in noč je dežurna lekarna Alesani, Ul. Carducci 33, tel. 22-68.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in noč je dežurna lekarna San Nicolò, Ul. I. maja, tel. 73-328.

Folklorna skupina France Maroit

Furlanski zbor iz Chioprisa - Viscona

KRONIČNO POMANJKANJE BENCINA V VSEJ DRŽAVI

V Gorici težko dobiti liter bencina zaradi tega hite vsi čez državno mejo

Že v nedeljo in v prejšnjih dneh je zmanjkalo bencin na tukajšnjih črpalkah. Ponekod je moč dobiti kak liter navadnega bencina, superja ni nikjer

Bencinski tank avtomobila je moč napolniti samo v Jugoslaviji. Zaradi tega so imeli že v nedeljo, še več pa večeraj, na črpalkah Petrola na sosednem jugoslovanskem področju veliko dela. Pri nas na Goriškem bencina dobesedno ni. Ni ga že več dni, večeraj pa so bili skoraj vsi črpalkarji, s katerimi smo govorili, obupani. Skoraj povsod so bile črpalke odprte, znak, da ni bilo tu stavke, vendarle so lahko črpalkarji prodajali, in še to ne povsod, samo navadni

bencin, nafto, olje ali pa opravljali druga dela kot pranje in mazanje avtomobilov. Blokada velikih petrolejskih družb, ki hočejo desetletsko povznesanje cene za liter bencina, je izraz protesta teh mednarodnih kapitalistov proti osrednji vladi, ki je odredila zamrzovanje cen. V petrolejskih čistiščih je veliko petroleja in bencina, petrolejske družbe pa nečejo dati tega v prodajo, ker upajo v višjo ceno. Zaradi tega ni na bencinskih črpalkah v tem za državno gospodarstvo tako važnem trenutku, ko se reke avtomobilov turistov valjajo po vseh cestah trajlje, niti »lira« bencina. V nedeljo smo bili priča dolгим vrstam pred črpalkami na avtocesti Trst - Benetke (danes bodo zaprte tudi črpalke na avtocesti), v obmorskih kopališčih pa so ljudje zaman čakali, ponekod pa so črpalkarji posameznemu avtomobilistu dajali le po deset litrov bencina.

Včeraj je bil v Gorici položaj obupen. Velika črpalka AGIP pri mostu 9. avgusta je dobila zjutraj dobavo bencina, ki pa je že pred polno polne. Popoldne super bencina niso imeli, črpalka pa je bila vseno odprta. Tudi na črpalki AGIP na Tržaški cesti, ob motelu, so popoldne imeli samo navadni bencin. Lahko bomo superja dobiu jutri, so nam dejali. Črpalka Schell ob pevskem mostu je bila večeraj popoldne ob 16.15 zapra. Najbrž niso tu sploh imeli bencina, saj so že v zadnjih dneh prejšnjega tedna prodajali posameznikom le po deset litrov bencina. Tržica na trgu pred županstvom in v Ulici Aquileia. Večeraj popoldne so na obeh imeli samo navadni bencin. V črpalki Esso v Ulici Aquileia pa so nam večeraj popoldne dejali, da nimajo niti superja, niti navadnega bencina, niti nafte. Čeprav se nismo

obrnili do vseh črpalk, je slika dovolj jasna. Bencina primanjkuje posod, črpalkarji upajo, da bodo pošilje iz čistilnice prišle jutri, ko se bo zaključila dvodnevna protestna stavka tistih črpalkarjev, ki so včlanjeni v sindikalno organizacijo v državnem merilu. Za Goričane pomanjkanje bencina ni problem, saj si ga lahko nabavijo v Jugoslaviji, čeprav je, po padcu vrednosti lire, precej dražji kot pred meseci.

Pisarne Slovenske kulturno gospodarske zveze, Slovenske prosvetne zveze in Kmečke zveze v Ul. Malta 2, bodo od ponedeljka 23. julija do 25. avgusta t.l. poslovale za stranke samo ob delavnikih od 9. do 13. ure.

Goriška trgovinska zbornica za obnovo obmejne proste cone

Goriška trgovinska zbornica je uradno zahtevala obnovo proste cone na področju Gorice in Sovodenj, ker zadnjevol določilo zapade konec leta. S tem v zvezi so člani združenja industrijcev zahtevali v Rimu, naj vlada upošteva potrebe goriškega gospodarstva. Zato naj bi prosto cono razširili na vse območje mejnega področja, znizano ceno za metan in oprostitev proizvodnega davka ter drugih državnih davkov na električno energijo.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo, 5. avgusta družinski izlet v Polhov Gradec in v Ljubljano. Vsa podrobna pojnilna na sedežu društva Ulica Malta, 2.

SPD organizira 11. in 12. avgusta vzpon na Vis-Jof-Fuort ter 16., 17. in 18. avgusta vzpon na Triglav. Oba izleta spadata v okvir »Poti prijateljstva« in bosta vsteta s prisotnostjo »Planinstvo in šport za vsakogar«.

Kino Gorica

VERDI 17.00-22.00 »Il furrore della Ci-na colpisce ancora« B. Lee. Barvni film.

CORSO 17.00-22.00 »Rubare alla mafia è un omicidio«. A. Quinn in A. Franciosa. Barvni film. Prevedano mladini pod 18. letom.

MODERNISSIMO Zaprt. CENTRALE Zaprt. VITTORIA Zaprt.

Tršid

EXCELSIOR 17.00-22.00 »Pippo olimponico«. Barvna risanka. AZZURRO Zaprt.

PRINCIPE 18.00-22.00 »Il giardino della tortura«.

Voca Gorica

SOCA »Plamen in puščica«, ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.

SVOBODA »Apokalipsa Joes«, italijanski barvni film ob 18.30 in 20.30.

DESKLE »Ljubeznostni stroj«, ameriški barvni film ob 20.00.

RENCE »Šum na srcu«, francoski barvni film ob 20.30.

PRVACINA Prosto.

KANAL Prosto.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in noč je dežurna lekarna Alesani, Ul. Carducci 33, tel. 22-68.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in noč je dežurna lekarna San Nicolò, Ul. I. maja, tel. 73-328.

V DVORANI SPD »IGO GRUDEN« V NABREŽINI

Z nedeljsko podelitvijo nagrad in priznanj zaključena 2. pokrajinska vinska razstava

Prve nagrade sta prejela Mirko Radović (za belo in črno vino) ter Mirko Guštin (za teran) - Majhno število vinogradnikov na zaključni slovesnosti - V treh dneh so iztočili skoraj 35 hl vina

V nedeljo se je zaključila 2. pokrajinska vinska razstava, ki so jo tokrat priredili v Nabrežini. Po zanimivi sobotni okrogli mizi o kmečkem turizmu in bogatom kulturnem programu je bilo na nedeljskem programu le nagrajevanje. Udeležencem razstave pa je izšla domača godba na pihala, ki šteje v svojih vrstah letos lepo število mladih članov.

Zaključno slovesnost sta organizatorja razstave, tržaška pokrajina in devinsko nabrežinska občina, priredila v prostorih SPD Igo Gruden. Številni predstavniki oblasti, med katerimi je pokrajinsko upravo zastopal odbornik Lucijan Volk, občinsko pa podžupan Luciano Colombar, ki je nadomeščal službeno zadržanega župana dr. Legišo, so nagradili najboljša vina.

Za belo vino je prejel prvo nagrado Viktor Kerševan s Kolenkovca, tretjo pa Mario Canziani iz Loline; prvo nagrado za črna vino je prejel prav tako domačin Mirko Radović, drugo Stanislav Milič iz Zgonika, tretjo pa Mario Lenardon iz Mili. Za teran je komisija podelila le dve nagradi, ker se je s tem tipičnim kraškim vinom pred-

stavilo le majhno število vinogradnikov. Obe sta šli v repentabsko občino: prvo mesto je pripadlo Mirku Guštinu, drugo pa Alojzu Miliču. Vsi nagrajenci so prejeli pokale, poleg tega pa je podelila pokrajinska uprava vsem ostalim razstavljavcem spominsko koledarico. Posebno nagrado - hranilno knjižico Tržaške kreditne banke z naloženim zneskom 35.000 lir pa so podelili Konzorciju pridelovalcev vina tržaške občine v znak priznanja za izboljšanje kvalitete vina v zadnjih letih in za trud, ki ga je konzorcij vložil v to.

Pred podelitvijo nagrad je najprej spregovoril predsednik občinske komisije za vinsko razstavo podžupan Luciano Colombar, ki se je najprej zahvalil pokrajinski upravi, da je izbrala prav Nabrežino za sedež letošnje vinske razstave. Prav tako je pohvalil občinske delavce in trdnike, ki so ves čas aktivno sodelovali pri organizacijskem delu. Poudaril je, da ni pomen vinske razstave toliko v primerjavi vin tržaške pokrajine, ki so različna predvsem zaradi lege vinogradov, ampak da lahko domačini in gostje na enem kraju pokusijo vsa boljša vina, ki jih pridelajo vinogradniki

PETDESET LET AVSTRIJSKEGA ZAVLAČEVANJA

Objavljamo ta tehtni in zanimivi prispevek Janka Liške, objavljen v Komunistu v zvezi z nedavnim posvetovanjem arhivarjev, zgodovinarjev in predstavnikov zainteresiranih kulturnih ustanov iz Ljubljane ob 50-letnici neizpolnjene arhivske konvencije med Jugoslavijo in Avstrijo. Številni udeleženci tega posvetovanja so sklenili, da se jugoslovanska in mednarodna javnost podrobneje seznaniti, zakaj Avstrija ne izpolnjuje arhivske konvencije iz l. 1923 in protokola iz l. 1958, kot tudi, da se jima pojasni čudno obnašanje dela avstrijske javnosti v zvezi s tema pogodbama, ki ni v skladu z duhom državne pogodbe iz l. 1955.

Nedavno je poteklo 50 let, odkar sta Jugoslavija in Avstrija sklenili na podlagi senžermenske mirovne pogodbe konvencijo o vrnitvi arhivov, ki so nastali kot organske enote na ozemlju naše države, pa so prišli pozneje na ozemlje zdajšnje Avstrije. To konvencijo je podkrepil protokol iz leta 1958. Po njem mora Avstrija vrniti Jugoslaviji predmete kulturne vrednosti, naropane med drugo svetovno vojno, in izpolniti v celoti svoje obveznosti po konvenciji iz leta 1923. Toda čeprav je poteklo že mnogo let, je ostalo oboje dejansko le na papirju obeh pogodb. Glede restitucij je sicer prišlo do pogovorov o izvedbi, toda kar se nam mora vrniti, je še v Avstriji. Glede vrnitve arhivov pa se Avstrija obga konkretnim pogovorom in se obnaša podobno kakor z izpolnjevanjem pravic koroških Slovencev, ki jim gredo po državi pogodbi iz leta 1955 (glede dvojezičnih napisov krajevnih imen itd.).

Vsebinsko naših zahtev glede arhivov in zgodovino prizadevanj, da se nam vrnejo, je podrobno prital akademik prof. dr. Fran Zwitter v razpravi Arhivska konvencija z Avstrijo iz leta 1923 in vprašanje njene izvedbe, ki je zšla v srbohrvaščini leta 1966 v Jugoslovanskem istorijskem časopisu, leta kasneje pa v slovenski v mariborskem Časopisu za zgodovino in narodopisje. Toda a vsebinsko bogata razprava, ki je dejstvu obtožuje — milo povedati — nekorektno obnašanje Avstrije, je ostala doslej slabš manna in politično malo izkoriščena.

Za kaj torej gre? — Avstrija je zročila Jugoslaviji le malo arhivov in arhivalij in še te po rečini v letih 1918 - 1923, to je pred podpisom arhivske konvencije. Pozneje skoro nič. Avstrijske vlade so ves čas do anšlusa (1938) poslušale le dr. Ludwiga Bittnerja, direktorja Staatsarchiva (Državnega arhiva) na Dunaju, ki je zavestno preprečeval izvedbo konvencije iz leta 1923. Avstrija je medtem arhivske konvencije; drugimi nasledstvenimi državami, s Češkoslovaško, z Italijo vladarsko itd. izpolnila. Madžarski je postala celo nekaj naših arhivalij in so nam te Madžarski zornje predali.

Z nastično okupacijo Jugoslavije je nastopil za Bittnerja in njegove nastične sodelavce evreli časa. Nazaj v «nemške» arhive so odnesli arhivalije, ki jih e bila Avstrija po prvi vojni izočila Jugoslaviji. Iz Srbije in Irugod so spravili na Dunaj arhivalije, ki naj bi Bittnerju in acističnim zgodovinarjem služile v dokaz odgovornosti Srbije za rvo svetovno vojno. Med drugo ivetovno vojno so nacisci iz okirane severne Slovenije odvlekli irane vse kulturne dobrine v avtrijske pokrajine. Pri tem početju gre nemajhna «zaslug» zlasti tajerskim nacistom.

Prva leta smo uspeli sicer sprati marsikaj nazaj, toda le del ukradenega kulturnega bogastva. /es čas po vojni pa je še na-

Edinstven teater na vsem svetu

V Moskvi so ustanovili dramsko gledališče, katerega člani so samo kinematografski igralci. Je edini te vrste na svetu, imenuje se «Gledališče kinematografskih igralcev». Filmski zvezdniki prirejajo tu svoje gledališke igre, se vsak večer srečujejo z občinstvom, se redno sestajajo na vajah in da bi se pogovorili o različnih problemih. Dvakrat mesečno pa jim blaginjak gledališča razdeli plače. To gledališče šteje 200 članov.

Leta 1945, kmalu po končani drugi svetovni vojni so kinematografski studii delovali daleč od mest in ne s polnim ritmom. Mnogi med njimi, na primer v Ukrajini, Beli Rusiji, v baltskih deželah, so naslopi prekinili s svojim delovanjem.

Kinematografski kadri, zlasti igralci, so se razpršili na vse strani in izgubili sluherni stik s studii. Potrebno jih je bilo znova zbrati, jim zagotoviti delo, ki bi imelo takšno ali drugačno zvezo s kinematografsko umetnostjo.

Tako se je rodila zamisel o ustanovitvi gledališča za kinematografske igralce. Tako gledališče je po sklepu sovjetske vlade začelo delovati junija leta 1946.

Danes, ko predstavljajo težkoče vojnih in prvih povojnih let, samo še spomin, in v trenutku, ko se sovjetska kinematografska proizvodnja nahaja v izredno ugodnem obdobju, je še obstoj takega gledališča — po izjavi igralke Lidije Smirrove — pokazal v vsej svoji koristnosti: predvsem združuje igralce, omogoča

jim, da žive polno družbeno življenje, pomaga jim ohranjati in razvijati svoje igralske sposobnosti. V tem gledališču igralci ne samo da igrajo, marveč tudi študirajo ter pod vodstvom izkušenih pedagogov izpopolnjujejo svoje znanje.

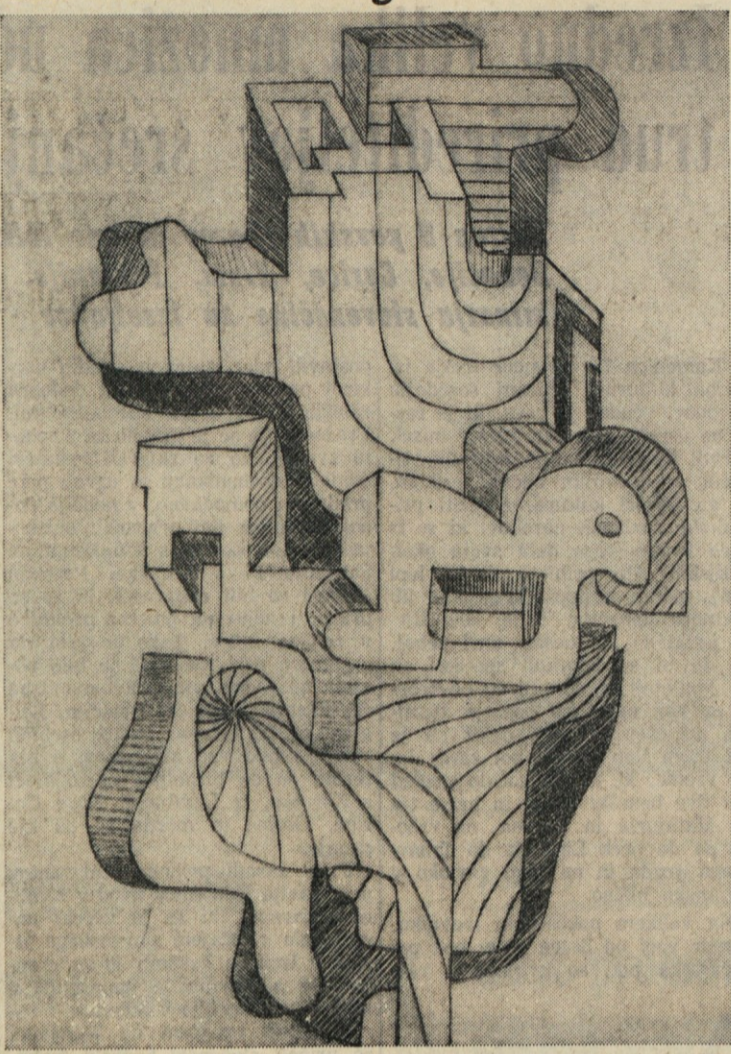
Po tem, kar je izjavil igralec Vsevolod Sanajev v nekem svojem intervjuju uredniku agencije «Novosti», so v skupino «Gledališča filmskih igralcev» vključeni tudi številni mladi igralci, ki so semkaj prišli neposredno po končanem študiju. Ti mladi igralci so poleg drugega povsem brez skrbi glede finančnih možnosti, saj prejema plačo od tistega trenutka, ko so se v skupino vključili. Repertoar gledališča je v glavnem tradicionalen: dela Stendhala, Lope de Vega, Gorkega. Med igralci je tudi Tatjana Samojlova, ki je v svetu zaslovela s svojim filmom «Ko žerjavi lete».

Ena od zaslug gledališča je tudi ta, da je v občinstvu ponovno zbudila zanimanje za igralca, ki je bil zelo slaven v tridesetih letih, potem pa pozabljen — gre za igralca Nikolaja Krjučkova. Prav zaradi «Gledališča filmskih igralcev», se je Krjučkov, naj se tako izrazimo, ponovno rodil in pokazal svojo polno umetniško zrelost.

Prejeli smo

TRIBUNA TEDESCA, rassegna quindicinale della stampa tedesca, Anno quarto — numero 74, Amburgo, 21 luglio 1973.

A. Černigoj razstavlja v Ljubljani na Mednarodni grafični razstavi

«Grafika 1973»

A. Černigoj

DESET LET PO KATASTROFALNI POTRESNI TRAGEDIJI

Danes je Skopje ne samo najmlajše ampak tudi eno najlepših mest Evrope

Črni petek makedonskega ljudstva, ko je Skopje, njegovo zgodovinsko glavno mesto uničil strahoten potres - Solidarna mednarodna pomoč in napor jugoslovanskih narodov za njegovo obnovo - Kaj je bilo storjenega in kakšno je danes novo Skopje

Poteklo je že deset let od tistega usodnega dne, ko je Skopje doživelo svojo največjo tragedijo. Doživelo je pre, v teku svojega obstoja, že več tragedij: l. 518, ko so se mu približale barbarske horde, da bi ga razdejale in oropale; prebivalstvo takratnega Scupija se je razbežalo, namen barbarov pa je preprečil nenaden potres, ki je mesto skoraj popolnoma porušil; potem, recimo, l. 1689, ko je general Piccolomini gonil Turke od dunajskega obzidja do Vardarja. Da bi pokazal moč svoje vojske, je zaukazal Skopje zažgati, sam pa je sedel na hribu Vodno in opazoval, kako je mesto gorelo.

In tako je bilo še mnogokrat prej in potem. Toda nikoli ni bilo tako strašno, kot l. 1963, 26. julija. Stihija je slepo pridrevala nenadoma, s strahotno silo. Zavila je mesto v preh, ga zavrnila z zemljo, prinesla je smrt tisočem. Od povsod je bilo čuti klice na pomoč, jok in stokanje. Od Skopja ni ostalo drugega kot kup ruševin na pol razdejanih poslopjih, ljudje brez dvojcev in domov. Vse svet se je odzval klicu na pomoč smrtno ranjenega Skopja. Ljudje so sami od sebe pokazali vso svojo človeško solidarnost. Pomagali so vrestrosno in kolikor so le mogli.

Prebivalci Skopja in Makedonije pa niso samo čakali da jih bodo drugi reševali. V zgodovini tolikokrat težko preizkušeni ma-

kedonski ljudje so stisnili zobe, potrli težko žalost, zavihali rokave. Mesto mora ponovno stati. Zgraditi treba novo Skopje, novo prestolnico mlade republike Makedonije. Ljudstvo, naj pokaže, koliko je zrelo, kako ga je zgodovina izbrusila.

Deset let so ustvarjali novo Skopje. Danes stoji, kot pred desetimi leti, na istem mestu: novo, obširnejše, lepše in sodobnejše. Človeku se zdi, da je v nekem drugem mestu ob Vardarju, ne v Skopju.

Poleg statističnih podatkov so v zvezi z novim Skopjem najprej prišli v misel tisti, ki so katastrofo sami doživeli. In ti pravijo, da je v tisti silni stiski, ki je prišla z uničujočim potresom, bilo najnujnejše spraviti prebivalstvo pod kakršno si bodi streho. Zatem pripraviti generalni urbanistični načrt novega mesta. V tem naporu me boju s tisočeri težkoti, mesto, ki je s svojo smrtjo zbudilo povsod po svetu v ljudeh ono najlepše, najdragocenejše, kar lahko človek pokaže človeškega — duha človeške solidarnosti v trenutku, ko je človek najbolj potreben.

Skopje je danes eno najsodobnejših jugoslovanskih mest, mesto z ulicami in zaselki zunaj mesta, ki so bolj podobni parkom, s stanovanjskimi bloki, mjeor so stanovanja opremljena z vsemi udobnostmi. Stanovanjski standard je na največji višini. Tuji obiskovalci se ne morejo prečuditi novim skopjskim ulicam in trgom. Po potresu je bilo izgrajenih 9,8 milijona kvadratnih metrov ulic, trgov, bulvarjev cesta. Dolžina ulic in cesta znaša 420 km, od tega 125 km glavnih mestnih arterij.

Malone dvajset let pred potresom so na razglednicah kot silnonim Skopja prikazovali Dam JLA in zgradbo Narodne banke ob Vardarju. Danes je takih in podobnih zgradb po mestu vse polno, tako da bi tudi najbolj podkovan urbanist ne mogel ne reči za katero si bodi teh po-

stojlj: To je lahko simbol mesta. Samo v nekaj letih so bili izgrajeni, postavimo, Skopjskano razstavišče s petimi v obliki pahljace postavljenimi halami. Narodna in univerzitetna knjižnica, Dom JLA, Arhiv Makedonije, Muzej sodobne umetnosti na trdnjavi, Vojna bolnica, Trgovinski center, tehničnopotniška postaja, vtem ko se grade glavna železniška postaja, univerzitetno poslopje, opera, muzej itd. Obnavljajo pa tudi staro čaršijo. Nekatero zgradbe v mestu sodijo po svoji impozantnosti in arhitektonski zamisli med edinstvene ne samo v jugoslovanskem, ampak tudi mednarodnem merilu. Tako n. pr. Trgovinski center Skopja, ki obsega 100.000 kvadratnih metrov prodajnega prostora, z 20.000 kvadratnih metrov hodnikov in raznih pristopov, z nad sto prodajalnami, tremi veleblagovnicami, saloni avtomobilov, avtoservis, gostinskimi objekti, bankami, pošto, bencinskimi črpalkami, z 12.000 kvadratnih metrov parkirnega prostora, mestno avtobusno postajo ipd.

Veličastna bo tudi nova glavna železniška postaja s svojimi 52.958 kvadratnimi metri površine, ki jo bo zavzemala. Izgrajena bo prihodnje leto, imela bo 10 železniških tirov s petimi pokritimi peroni, dvignjenimi na mostovskih konstrukcijah, ki bodo visoke 10,5 in dolge 700 metrov. Tu bo tudi avtobusna postaja za vso republiko.

Ce vsemu temu dodamo še trinajst hotelov, od katerih so mnogi novi in najsodobnejši, številne motele, izletniške točke, parke in še marsikaj drugega, potem je podoba obnovljenega Skopja vsaj približno prikazana. In končno je bilo urejeno tudi korito Vardarja, tako da zdaj tam nemirna reka ne preplavlja več, kot prej, mesta, ki se je skoraj vsako leto znašlo pod vodo. Ob Vardarju pa so uredili prelepo sprehajališče, ki je mestu lep okras.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Prišlo bo do idejnih nesoglasij, toda čas bo dal vam prav. Ne bodite preveč zgovorni kar zadeva vaša čustva. Veseia družba. BIK (od 21.4. do 20.5.) Sklenili boste novo poznanstvo, od katerega boste imeli dokajšnje koristi. Vaše ljubezenske zadeve napredujejo navdse dobro. DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Ni dobro, da se podajate v tveganja, na katere niste pripravljeni. V nekem besednem dvoboju bo prišlo do spopada, ki ga ne bo lahko pomirili. RAK (od 23.6. do 22.7.) Preveč dela ste si naložili, ne boste vse mu kos. Vaš občutek manjvrednosti je zares odvečen, saj dosegate uspeh za uspehom. Zadovoljstvo z najmlajšimi. LEV (od 23.7. do 22.8.) Ne čakajte, da bo vaše odlične ideje izkoristil nekdo drug. Zelo bo iste ganjeni spričo očitnega dokaza nekega globokega prijateljstva. DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Danes boste imeli nekaj težkoč, toda vse se bo izteklo po vaših željah. Vaša ljubosumnost je povsem neupravičena. Tvegate vse za nelo prijateljstvo. TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Napak delate, da se vedno postavljate proti svojim predstojnikom. Na posvečate večje pozornost klevetam, ki vam ne morejo škoditi. ŠKORPLION (od 20.10. do 22.11.) Samo vtrgajte, v tem primeru se vam bo gotovo posrečilo doseči cilj, ki ste si ga bili postavili. Preden odgovorite na neko vprašanje, dvakrat premislite. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Dopolne boste dosegli izreden finančni uspeh. Veliko zadoščenje v zvezi z neko ljubezensko izjavo. Zdravje se vam bo izboljšalo. KOZOROG (od 21.2. do 20.1.) Imate vse možnosti da uresničite svoj program, poiščite si še nekaj dobrih sodelavcev. Čustvena umirjenost. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne prislubnite besedam nekoga, ki ne biva hotel izkoristiti za svoje sebičaste namene. Prijeten večer. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dovolj ste trezni in pametni, da boste zmogli nalogo, ki vam bo poverjena. Presenetljivo čustveno doživite. Pismo.

RADIO VELETVIZIJA

TOREK, 31. JULIJA 1973

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 18.15 PROGRAM ZA OTROKE IL NONNO, KILIAN E IO Film v režiji J. Hanibala. Nastopajo Rudolf Deyl, David Schneider in J. Jirokova
- 19.45 ŠPORTNE VESTI ITAL KRONIKE Danes v parlamentu Napoved vremena
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 ITALIJANSKE ZGODBE LE ORTENSIE — M. Prisca v režiji G. Di Martina. V glavnih vlogah nastopajo Salvatore Lago, Adolfo Geri, Marisa Belli, Laura Panti, Giovanna Galletti, Mario Paluan in Clara Bindi
- V seriji «Raconti italiani» (Italijanske zgodbe) je to pot prikazana zgodba Michela Prisca. Kratka vsebina: Teresa Sgarbi, hčerka velikega industrijca, Luigija Sgarbija, se zalubi v mladega namեսca svojega očeta, trdega, nadutega moža. Oče je temu nasproten. Najprej skuša to «nemumno» svoje hčerke spregledati, potem jo skuša prepričati, da tako ne gre. Teresa mora stopiti v zakonsko zvezo, ki bo na visini imena, ki ga nosi. A pravi mož je tudi že izbran. Med drugim je zelo bogat, kar gre Sgarbiju še posebno v račun. Njegovo finančno stanje ni rožnato. Ko bi pa enkrat rešil svoj gospodarski problem, bi se lahko posvetil svoji davni želji, da postane poslanec. Toda hčerka se ne veda in Luigi Sgarbi ustrel mladega Micheleja, vtem ko je hotel preskočiti zid vrta, da bi prišel do svoje ljubljence. Michele umre in njegovo truplo nato najdejo v grmovju hortenzij. Nesreča ali zločin? Policija aretiraa industrijca, ki se brani, da je mledenička zamenjal za tatu. Toda hčerka, ki se ne more s tem pomiriti, ga obtožuje. Sgarbi je obsojen zaradi uboja, a vloži priložbo na prizivno sodišče. S tem da hčerki tudi možnost, da vse še enkrat trezno premisli. Michele je zdaj mrtev in nihče več ji ga ne more vrniti. Kakšen smisel ima, potemtakem, se neposlušljivo zagajati proti očetu, in to pred očmi ljudi, ki nimajo nobene zveze z njeno preteklostjo, ki pripada samo njej Umazano perilo je najbolje oprati doma. Teresa bo umaknila obtožbo, očetu pa, ki je nato izpuščena na svobodo, ostane za vedno groznja vesti, ki se ji ne bo mogel ogniti
- P. Mucci: SANJE Drugo nadaljevanje L'ALTRA FACCIA DELLA VITA
- 23.00 DNEVNIK PARLAMENTARNE VESTI NAPOVED VREMENA IN SPORT

DRUGI KANAL

- 18.00 P LAVANJA Prenos iz Livorna
- 21.00 DNEVNIK
- 21.15 MILANSKE FARSE TECOPPA BRUMISTA Enojejanca E. Girauda v režiji V. Molinarija Vloga: Tecoppa — Piero Mazzarella Arturo — Rino Silveri Stražar — Ettore Conti Annetta — Mariena Possenti ON MILANES IN MAR Enojejanca C. Arrighia. Predelal in priredil Eros Macchi Vloga: Domenico — Piero Mazzarella Choufane — Miranda Martino Komandant — Elio Crovetto Mornar — Ugo Maria Morosi «GREM SI UGLEDAT SVET, RAZUMEM VSE IN SE KMALU VRNEM» — Drugo nadaljevanje L'ELISIR D'AMORE

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 19.15 OBZORNIK VELIKI IN MAJHNI Oddaja TV Zagreb barvna oddaja
- 20.25 TRIGLAVSKA TRILOGIJA ZA TROJE SMUCI Sredi maja, ko se je v dolini že razcvela pomlad, se štirje tovariši odpravijo na Triglav. Tu je še nekaj metrov snega. Odlotiči so se za nenavado pustloščino: presmučati ostenje od vrha Triglava vse do doline. Zdej, ko je poletje na visku, se je ljubljanska televizija odločila, da vnese v svoj program tudi to turo. Bila je posneta na barvni film. Film tehnično ni najboljši, kar je razumljivo spričo okolščin, v katerih je bil posnet. Blavi, a tudi mraz je bil prav pasji. Triglavska trilologija za troje smuči — to je avtor naslovil — torej ni kak filmski biser, je pa dokaj veren dokument ne navadnega vzpona, ki se bodo ob njem gledalci — če drugega ne — vsaj malo ohladili
- 20.45 RISANKA
- 21.00 DNEVNIK
- 21.30 L. N. Tolstoj: VOJNA IN MIR barvna TV nadaljevanka
- 22.35 KULTURNE DIAGONALE
- 23.05 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 21.00 RISANKA
- 21.15 POROČILA
- 21.30 PETROLEJKA Celovečni film. V glavnih vlogah nastopajo Iva Janžurova, Marie Rosulovka in Ota Klucka
- 23.00 DRAGI LAZNIČVI — kviz

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slov, viže in popevke; 12.50 Trobentač Herb Albert in pianist Franco Cassano; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.30 Komorni koncert; 18.50 Poje Mita Medici; 19.00 Odmevi kmečkih puntov v slov pripovedništvu in pesništvu; 19.20 Za najmlajše; S pravilico okrog sveta; 20.00 Sport; 20.35 J. Massenet; Werther, opera v štirih dejanjih; 22.05 Zabavna glasba.

TRST B

- 12.10 Ploščje; 16.20 Kulturni pregled; 19.30 Deželne kronike.

II. PROGRAM

- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 8.40 Kako in zakaj; 8.54 Orkester; 9.50 Nadajevanka «Mad-doms»; 10.35 Spodelovanje z Nillo Piz-Trobentač Herb Albert in pianist Franco Cassano; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.30 Komorni koncert; 18.50 Poje Mita Medici; 19.00 Odmevi kmečkih puntov v slov pripovedništvu in pesništvu; 19.20 Za najmlajše; S pravilico okrog sveta; 20.00 Sport; 20.35 J. Massenet; Werther, opera v štirih dejanjih; 22.05 Zabavna glasba.

III. PROGRAM

- 10.00 Koncert; 12.15 Glasba v času; 13.30 Glasbeni intermezzo; 17.20 Strani iz albuma; 17.35 Klasični jazz 18.45 Bolnišnice v Italiji; 19.15 Koncert; 21.30 La notte veneziana - opera.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 16.00 20.30 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 10.20 S pesmico v počitniški dan; 10.40 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe; 11.15 Poletna potepanja; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.10 Melodije za opoldan; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Slovenske narodne poje; Mečani zbor Svoboda Domžale p. v. Antona Juvana ter Vaški kvintet; 14.30 Priporočajo vam; 15.10 Ali jih poznate? 15.40 «Na poti s kitarom»; 16.30 Glasbeni intermezzo; 16.40 Poje tenorist Jussi Björling; 17.00 «Vrtljak»; 17.40 Naš podlistek; C. Morton, Nikolai mi nješar ne poves; 18.10 Popoldanski popularni koncert; 19.15 V torku na svidejni! 19.45 Tipke v godala; 20.00 Lahko noč, otroci! 20.15 Minute s triom Avgusta Stanka; 21.00 Lahka glasba slovenskih avtorjev; 21.30 Radijska igra; Ivan Tavčar Grajski pisar; 22.42 Melodije v ritmu; 23.15 Od popevke do popevke; 24.05 Literarni nokturno;

Skopje: na mestu ruševin so zrasti novi stanovanjski bloki, trg, ulice in bulvarji. Tu je steklo sredi ustvarjalnega dela novo življenje. Skopje bo ostalo živ primer trdne jugoslovanske solidarnosti in mednarodne vzajemnosti

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

VELIK USPEH KOTALKARJEV POLETA

Z. Hrovatin in P. Sedmak odlična tretja na mladinskem državnem prvenstvu v Bariju

Bronasto kolajno osvojila v kategoriji dvojic v hudi konkurenci šestnajstih parov iz vse Italije

V nedeljo se je v Bariju zaključilo dvodnevno državno mladinsko prvenstvo v umetnostnem drsanju na kotalkah. Nad 60 tekmovalci in tekmovalke se je potegovalo za naslov državnega prvaka v kategorijah posameznikov za moške in ženske ter v kategoriji dvojic. O penzski Polet je na državno prvenstvo prijavil par, ki sta ga sestavljala Zdenka Hrovatin in Pavel Sedmak, ki sta lokrat prvič nastopila na tako pomembnem tekmovalstvu. Prijavila sta se tudi za tekmovanje na državnem prvenstvu, vendar sta zaradi slabosti med tekmovalcem odstopila.

Zdenka in Pavel sta se za prvenstvo dobro pripravila. Zadnjih nekaj dni pred odhodom v Bari sta bila v Ljubljani, kjer sta pod vodstvom trenerja Petra Brleca epila predvsem slo, istočasno pa se privajala na normalne dimenzije kotalkarske ploščadi, ki je Polet žal nima. V Bari sta oba tekmovalca prišla z dokajšnjo dozo nezaupanja in trene, kar je razumljivo, če pomislimo, da nista še nikoli tekmovala, kaj šele na državnem prvenstvu, kjer se je za naslov prvaka potegovalo skupno 16 dvojic iz vse Italije. Toda trener Brlec je pravilno ocenil njuno pripravljenost (mimogrede naj omenimo, da sta bila Zdenka in Pavel edini tekmovalni par iz dežele Furlanije - Julijske krajine), saj sta nad vsakim pričakovanjem prinesla domov bronasto kolajno.

Tekmovalje v parih je bilo v nedeljo dopoldne. Po vrstnem red nastopajočih sta bila Zdenka in Pavel iztrebana na šesto mesto. Prvih pet dvojic je od sodniškega zbora, ki so ga sestavljali štirje državni in en mednarodni sodnik, dobilo oceno med 3 in 3,9 točke za tečajnostno stopnjo izvedbe, kot za stil. Toda ko sta prišla na vrsto Zdenka in Pavel, je bilo že po prvih sekundah tekmovalnega programa razvidno, da bodo ocene močnejše. Številno občinstvo je sponzorsko ploščadi našim predstavnicama, ki sta bila vsaj za dva razreda boljša od parov pred njima. Ocene so bile temu primerne:

Tečajnostna stopnja: 4,5 - 4,4 - 4,6 - 3,8 - 4,4. Stil: 4,3 - 4,2 - 4,5 - 4,1 - 4,3. Skupno: 43,1 točke.

Če bi Hrovatinova in Sedmak obvladala še eno prvinjo, bi jima bilo zagotovljeno drugo mesto. Toda upoštevati moramo, da kotalkarska skupaj premo časa, da bi v tako kratkem obdobju obvladala prvine, ki zahtevajo dolgoletno vajo.

Ne glede na to pa moramo podariti, da sta openska tekmovalca poželja najvišje priznanje vseh pristojnih strokovnjakov za odlične stil. Tako je na primer sodnica, ki je Zdenki in Pavlu prisodila samo 3,8 točke za tečajnostno stopnjo, zvišala kar za tri desetinke oceno za stil! Laskava priznanja, ki sta jih bila deležna tekmovalca po končanem nastopu, so potrdila sloves šole trenerja Petra Brleca, ki je znan (kot smo videli ob vsakem koraku) kot strokovnjak evropskega slovesa.

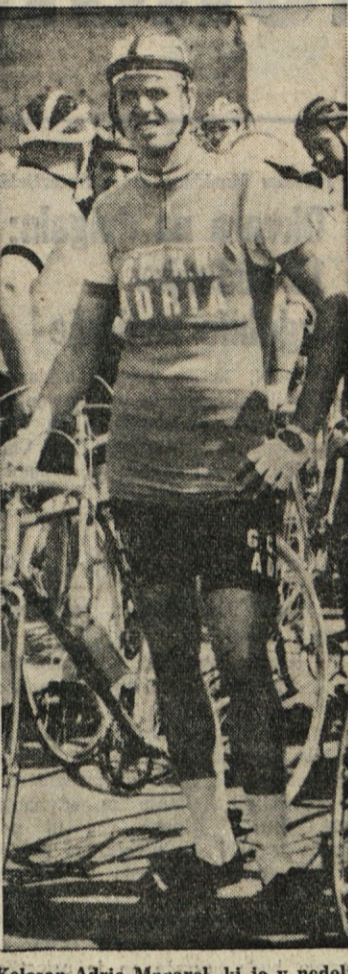
Zdenka Hrovatin in Pavel Sedmak sta dobila bronasto kolajno, na uradni lestvici mladinskega državnega prvenstva pa bosta verjetno na četrtem mestu. Zgodilo se je namreč, da sta dve dvojici dobili povsem enako število točk, tako da sta bila oba proglašena kot drugouvrščena, Zdenka in Pavel pa tretja. Toda tretje ali četrto mesto na državnem prvenstvu predstavlja za openska kotalkarja uspeh, ki ga ni nihče pričakoval.

Ta uspeh nalaga openskim kotalkarjem novo nalogo. Do prihodnjega državnega prvenstva bosta morala ne samo ohraniti položaj na lestvici najboljših parov v Italiji, temveč bosta morala storiti vsaj, da uvrstitev še izboljšata. Za doseg tega cilja pa bo potrebno še mnogo vaj in vadbe, mnogo truda in požrtvovalnosti. Upamo, da bosta tekmovalca po tem prvem velikem uspehu s podvojenimi močmi nadaljevala svoje delo, ki je v čast ne samo njima in openskiemu Poletu, temveč vsemu našemu zamejskemu športu.

Ob tej priložnosti naj še omenimo, da je postala kotalkarska ploščad na dvorišču Prosvet. doma na Opčinah premahljiva za znanje, ki ga kaže že velik del openskih kotalkarjev. Resno bo treba začeti premišljevanje o gradnji ne samo nove ploščadi (20x40 m) temveč tudi o gradnji pokrite dvorane, ki bi omogočila redne vaje tudi v zimskem času. Toda znano je, da so openski športniki izredno iznajdljivi. Openci pa izredno določljivi. Kdo ve, če ne bosta ti dve lastnosti pomagali do zaželenega cilja!

Končna lestvica mladinskega državnega prvenstva v dvojicah: 1. Trevisani R. - Trevisani F.: 44,7 točke (Skat Club - Brescia). Tečajnostna stopnja: 4,7 - 4,6 - 4,4 - 4 - 4,8. Stil: 4,5 - 4,6 - 4,3 - 4 - 4,8. 2. Zanelli L. - Banchelli C.: 43,5 točke (Gioca - Milan). Tečajnostna stopnja: 4,4 - 4,6 - 4,3 - 4 - 4,7. Stil: 4,2 - 4,5 - 4,3 - 3,8 - 4,7. 3. Benvenuti L. - Fracassi G.: 43,5 točke (Costanza - Brescia). Tečajnostna stopnja: 4,3 - 4,4 - 4,4 - 4,1 - 4,6. Stil: 4,1 - 4,4 - 4,4 - 4,1 - 4,5. 4. Hrovatin Z. - Sedmak P.: 43,1 točke (Polet - Opčine). Tečajnostna stopnja: 4,5 - 4,4 - 4,6 - 3,8 - 4,4. Stil: 4,3 - 4,2 - 4,5 - 4,1 - 4,3. 5. Quaranta P. - Mattioli L.: 41,8 točke (Camst - Bologna). 6. Santi V. - Portesi G.: 41,7 točke (Skat Club - Brescia). 7. Desideri D. - Francioni F.: 37,1 točke (Unico - Empoli). Zadnja (šestnajsta) tekmovalca sta dobila 32,2 točke.

Med skupnim treningom v Mozirju DOBRA IGRA ITALIJANOV V SREČANJUS SLOVENIJO Priprav se udeležujeta tudi slovenski igralki Miličeva in Vesnaverjeva

Kolesar Adrië Macarol, ki je v nedeljo osvojil svojo drugo zmago v letošnji tekmovalni sezoni

MED SKUPNIM TRENINGOM V MOZIRJU

NAMIZNI TENIS

DOBRA IGRA ITALIJANOV V SREČANJUS SLOVENIJO

Priprav se udeležujeta tudi slovenski igralki Miličeva in Vesnaverjeva

MOZIRJE, 30. - V domu TVD Partizan v Mozirju sta se večeraj pomerili namiznoteniški reprezentanci Slovenije in Italije. Obe reprezentanci sta tam na skupnem treningu; Italijani se pripravljajo na bližnje prvenstvo v Atenah, na katero bo odpotovalo 6 mladincev in naraščajočkov, z reprezentanco pa so odšla na skupne priprave še tri dekleta. Med njimi sta tudi, kot smo že poročali, Krasovi igralki Miličeva in Vesnaverjeva. Za Slovenijo pa je to ena vsakoletnih priprav, ki služi za izpopolnjevanje najboljših igralcev, obenem pa za sestavo slovenske reprezentance, ki nastopa na nekaterih mednarodnih turnirjih.

Favoriti za zmago so bili Italijani, ki so na nedavnem mednarodnem mladinskem prvenstvu Avstrije odločno pregazili Slovenijo. Tokrat pa jim ni šlo tako gladko od rok, saj je Slovenija presenetila z res odlično igro. Odlikoval se je posebno Bojan Rak, ki je premagal vse tri nasprotnike; pomembna je predvsem njegova zmaga nad Giontello, ki velja za drugega italijanskega igralca. Rezultat 5:3 za Slovenijo je povsem zaslužen, kljub temu da je treba pohvaliti poštovne igralce Italije, ki so že po nekaj dneh treninga pokazali izreden napredek.

V srečanju drugih postav Italije in Slovenije pa so zmagali Italijani in to z gladi 5:0. Ta rezultat je treba pripisati predvsem dejstvu, da je poslala Italija v Mozirje vse svoje najboljše mladince, medtem ko je bila druga postava Slovenije sestavljena iz res drugorzrednih igralcev, ki so jih povabili na skupni trening predvsem zato, da bi se privadili na tako zahteven ritem igre.

Končno je bilo na sporedu še srečanje ženskih mladinskih ekip, pri katerem je zmaga pripadla Sloveniji s čistim 5:1, edino točko za Italijo je osvojila Sonja Miličeva, ki je v zanimivi in napeti tekmi premagala sicer mlado a zelo živahno Doro Jerlejevo.

Skupni trening se bo zaključil v četrtek, 2. avgusta. Italijanska reprezentanca se bo še istega dne vrnila domov, od koder bo šest fratov (Franchini, Bisi, brata Rodella, Giontella in Constantini) odpotovalo na mladinsko evropsko prvenstvo v Atene, medtem ko bodo morala dekleta počakati še kak mesec, preden bodo nastopila v državnem dresu. Septembra se bo namreč verjetno pričelo ekipno prvenstvo za evropski pokal narodov, kjer nastopa Italija v drugi kakovostni skupini. Nedvomno bo v reprezentanci igrala zopet Sonja Miličeva, ki je že lani pokazala, da je kos tako zahtevnim tekmovalcem in je tudi z nastopom v Mozirju potrdila, da je še vedno najboljša igralka v Italiji.

IZIDI SLOVENIJA A - ITALIJA A 5:3 Ramovž - Franchini 1:2, B. Rak - Rodella 2:0, Vinček - Giontella 0:2, Rak - Franchini 2:0, Ramovž - Giontella 0:2, Vinček - Rodella 2:1, Rak - Giontella 2:1, Vinček - Franchini 2:1. ITALIJA B - SLOVENIJA B 5:0 Bisi - Čadež 2:1, Constantini - Šercelj 2:0, G. Rodella - Škerget 2:0, Constantini - Čadež 2:0, Bisi - Škerget 2:1. Mladinke: SLOVENIJA - ITALIJA 5:1 Novak - Girardi 2:0, Jerle - Milič 0:2, Zakočič - Vesnaver 2:0, Novak - Milič 2:0, Zakočič - Girardi 2:1, Jerle - Vesnaver 2:1.

PLAVANJE

Italijansko državno prvenstvo

PORAZ CALLIGARISOVE NA KRATKIH PROGAH

Tržačan Pangaro po pričakovanjih prvi na 100 m prosto

LIVORNO, 30. - Prvi dan italijanskega državnega plavalnega prvenstva je potekal brez večjih presenečenj in brez kvalitativnih dosežkov. Najprej je Massimo Nistri osvojil naslov prvaka na 200 m hrbtno, nato pa je Calligarisova nekoliko presenetljivo osvojila prvo mesto v isti disciplini pri ženskah. Vsi so namreč pričakovali zmago Giovannarussiove, ki ima tudi najboljši čas v Italiji. Na 200 m prsno sta zmagala Giorgio Lalle s časom 2'31"5 ter Paola Morozzi z rezultatom 2'54"3. Tržačan Roberto Pangaro je po pričakovanjih osvojil naslov prvaka na 100 m prosto. Njegovo čas je bil 54"6. Med ženskimi je Laura Podestà premagala Calligariso, ter predstavlja gotovo največje presenečenje. Vendar pa je bilo treba to pričakovati, ker se Calligarisova bolj posveča daljšim razdaljam. Zadnja zmaga današnjega dne je pripadla štafeti Lazia, ki je osvojila prvo mesto na prosti 4x200 m prosto.

Jutri bodo podelili še 8 naslovov.

KAJAK IN KANU

Premoč SZ

TANPERE, 30. - Na svetovnem prvenstvu v kajaku na mirnih vodah so največ prvih mest pobrali tekmovalci iz SZ, ostale kolajne pa so si razdelile še tri države: Romunija, Madžarska in Demokratična republika Nemčija. V kajaku enosedu je zmagal Madžar Csapo, v kanuju enosedu je prav tako zmagal Madžar, Darvaš. V kajaku dvojcu pa sta osvojila prvo mesto Sovjeta, tako kot tudi v kanuju dvojcu. Ostali dve prvi mesti sta pripadali prav tako SZ in sicer v štafeti kajaka enoseda ter v kajaku četvercu za ženske.

PLAVANJE

Odlični čas Nenada Miloša

DUBROVNIK, 30. - Na jugoslovanskem državnem plavalnem prvenstvu so trije plavalci dosegli normo za nastop na bližnjem svetovnem prvenstvu

KOŠARKA

Sovjetska zveza osvojila naslov evropskega prvaka

Jugoslavija se je morala zadovoljiti s tretjim mestom

SUMMONTE, 30. - Tokrat so zmagali Sovjeti! Drugo evropsko prvenstvo kadetov v košarki, ki se je komaj zaključilo z zmago SZ v Summitu, jo ostalo v spominu predvsem zaradi slabe organizacije. Ekipke so bile zelo nejevoljne zaradi hotelov in zaradi hrane, ki je bilo malo in poleg tega je bila še slaba.

Zmaga SZ je povsem zaslužena. Sovjetska ekipa ima zelo izenačeno postavbo tako, da ni odgovornost za zmago težila le na nekaterih. Nad vsemi pa je prednjačil visoki center Tkacenko, ki je z lahkoto lovil odbite žoge, poleg tega pa je zelo učinkovito sodeloval v napadu. Prvi španec se Sovjeti niso niti preveč potrudili, ker jim zmaga ni mogla uti. Toliko boljše so bili! Zato lahko smatramo njihovo pol-

finalno tekmo proti Jugoslaviji kot pravi finale. Ta tekma je bila res krasna. Rezultat je bil ves čas izenačen, pa čeprav niso Jugoslovani niti enkrat vodili. Sovjetski trener in vsi sovjetski tehnični pomočniki so med tekmo popolnoma izgubili živce, saj niso računali na tako trd odpor. SZ je to tekmo dobila z rezultatom 62:58, vendar so Jugoslovani igrali zadnji dve minuti s stiri igralci, ker je moralo kar sedem košarkarjev zapustiti igrišče zaradi petih osebnih napak. Dvanajstega igralca pa žal ni bilo, ker se je le nekaj dni pred pričetkom prvenstva poškodoval najboljši jugoslovanski kadet.

V tekmi za tretje mesto so igrali Jugoslovani proti Italiji, ki je zmagala proti Španiji (58:62). Tokrat so igrali slabše in bi kmalu

KOLESTARSTVO

ODLIČEN USPEH LONJERSKIH KOLESTARJEV: PRVO MESTO ZA MACAROLA, DRUGO ZA MAVERJA

Dobro sta vozila tudi Bonanno (četrti) in Vizintin (osmi) - Domačini so prešli v vodstvo že v prvem krogu

Zmagoslavje Adrië na dirki veterano v Lonjerju je bilo popolno. Prvo, drugo, četrto in osmo mesto je kar lep izkupiček za domačje kolesarje Adrië, ki so na nedeljski mednarodni dirki v Dolini popolnoma prevladali in bili za razred boljši od svojih nasprotnikov.

Tekmovalje se je odvijalo na namorni progi okrog dolinskih rezervuarjev nafte, koder so kolesarji prevozili deset krogov, nato pa se je zaključilo v Lonjerju po tečajnem vzponu iz Industrijskega pristanišča do Katinare.

Domači kolesarji so tako prevezli vaje dirke v svoje roke in začeli napadati že po prvih metrih. Najprej je ušel Bonanno, ki je sam prevozil z nekaj sekundami prednosti prva dva kroga in začel praktično pripravljati pot odličnim Maverju in Macarolu. Vizintin pa je v ozadju stal nadziral neposredne nasprotnike in neutraliziral

DIRKA VETERANOV ZA 1. POKAL ADRIË

ODLIČEN USPEH LONJERSKIH KOLESTARJEV: PRVO MESTO ZA MACAROLA, DRUGO ZA MAVERJA

Dobro sta vozila tudi Bonanno (četrti) in Vizintin (osmi) - Domačini so prešli v vodstvo že v prvem krogu

vsek njihov poskus pobega. V petem krogu je v krasnem protinapadu ušel Maver, ki je izrazil trenutno pavzo v skupini in si takoj nabral pol minute prednosti. Zasedlovali ga je začel Cotturjev predstavnik Grancampi, ki je sam prevozil v drugi poziciji cel kroga, nakar ga je glavina zopet ujela. Tedaj pa se je pognal v ospredje Macarol, ki se je pridružil Maverju in složno sta s stalnimi menjavami nadaljevala pot. Takoj je bilo razvidno, da nimajo nasprotniki nobenega upanja več, da bi ju ujeli. «Belo - modra» kolesarja sta diktrala hiter tempo in si v zadnjem krogu nabrala petdeset, sedem prednosti, ki sta jo še povečala pri vožnji skozi naselje Sv. Sergija. Glavnina se je medtem v ozadju razcepila, med neposrednimi nasledovalci obeh ubežnikov sta bila tudi Bonanno in Vizintin, ki sta stalno «razbijala» zasledovanje, pri katerem so bili najdelnejši odlični Bartoli, Sergio Boscolo in Grancampi. Pri vožnji po Ul. Brigata Casale sta lonjerska vozilca še povečala svoj naskok skoraj na minuto, v ozadju pa se je spustil v zasledovanje Boscolo, ki je s svojimi vožnjo zares presenetil. V petem krogu je bil stalno bi Bonanno, ki se je omejil le na kontrolo. Vizintin je nekoliko zaostal, saj je v zaključnem delu tekmovalja zopet občutil bolečine v želodcu, zaradi česar je moral že pred leti za dalj časa zapustiti aktivno udeleževanje.

Potem ko je bil stalno v begu, so Maverja in zaključni fazi zapustile moči prav v vsi, zaradi česar je moral prepustiti zmago svojemu trinajst let mlajšemu tovarišu, ki je tako zagotovil sebi in društvu še en pomemben uspeh. V sprintu za tretje mesto pa je Bonanno za las prehitel Bonanno. V nasprotnem primeru bi bil uspeh za Adrië še večji, saj se že dolgo časa ni zgodilo, da bi neko društvo odneslo vsa tri prva mesta.

Lonjerji so se tako z odlično uvrstitvijo na dirki za «I. Pokal Adrië» vsaj delno oddolžili za pekoč poraz, ki so ga doživeli na majski dirki, ko so zmaga in vsa častna mesta odpotovala proti Bresciji in Milano.

Tudi drugi tržaški kolesarji so se odlično izkazali, pri tem pa je treba še posebej pohvaliti starega Bartolija, ki je po dolgem času

AGOSTINI SVETOVNI PRVAK

IMATRA, 30. - Italijanski motociklist Giacomo Agostini je v nedeljo osvojil svoj trdnosti naslov svetovnega prvaka v kategoriji do 350 cm³. Potem ko je že vse z gledalo, da bo lovorka v tej kategoriji pripadla finskemu vozaču Lansivouriju je se položaj spremeni pri vožnji v odlični dirki. Lansivouriju je na nevarnem ovinku zgrbil nadzorstvo nad svojo yamah in njegovih sanj o naslovu prvaka je bilo konec.

- Cottur 55"
4. Bonanno (Adria) 55"
5. Grancampi (SC Veterani Cottur) 1'15"
6. Bartoli (SC Vet. Cottur) 1'18"
7. Muran (Coppi Hausbr.) 2'10"
8. Vizintin (Adria) 2'10"
9. Boscolo (SC Vet. Cottur) 3'10"
10. Stefanlongo S. (Coppi Hausbr.) 3'50"
Sledijo Poropat, Stefanlongo B., Santoni, Scagnol, De Pretis, Labate, Cociani, Federici, Drossi, Radi

POKAL SCHNABL V GORICI Poprečen nastop slovenskih atletov

Glavna značilnost nedeljskega lahkoatletkega tekmovalja v Gorici je bila, da so morali skoraj vsi atleti menjavati tik pred startom žeblice na sprinterica. V glavnem so naprave v deželi že iz umetnih mas, le v Gorici imajo prago iz peska. Konec višješolskih matur je pritisnil tudi na atletiko. Najmočnejši deželni klub Libertas iz Vidma je že pred tednom dni opustil za cel mesec tekmovalja in uskladi načrt za drugi del sezone. V tako nesrečnem trenutku je seveda tekmovalje za pokal Schnabl v Gorici bolj slabo uspelo. Tudi slovensko predstavništvo je bilo omejeno le na dva atleta tržaškega CUS. Nastopila sta brata Švab in Ruzzier. Prvi je dosegel dve drugi mesti, in sicer v teku na 400 metrov čez ovire s časom 59"5, kar je razmeroma slabo, isto uvrstitev pa je zabeležil tudi v skoku s palico s tehnično nepomembnim dosežkom. Izven konkurence je nato skakal v višino in preskočil letvico s 165 cm. Ruzzier je metal koplje in bil drugi z metom 49,62 metra. Zanj rezultat ni izredno dober, vendar je verjetno zastoje v rezultatih odvisen od prepogostega nastopanja v tej panogi. Ruzzier je skakal tudi v daljino in dosegel 562 centimetrov. Najboljša panoga pa je bil na tekmovalju skok v daljino. Zmagal je Tržačan Belladonna s 7,09 m pred Videmčanom Zonto 6,92 m. Ekipna zmaga je pripadla tržaškemu CUS.

Nekateri izidi: 1. De Franzoni (Torriana) 61,20 m 2. Ruzzier (CUS) 49,62 m 400 m ovire: 1. Pecorari (UGG) 58"5 2. Švab (CUS) 59"5

Višina: 4. Švab (izven konkurence) 1,60 m Palica: 1. Bon (CUS) 3,00 m 2. Švab (CUS) 2,40 m Daljina: 1. Belladonna (CUS) 7,09 m 8. Ruzzier (CUS) 5,62 m Štafeta 4x400 m: 1. CUS A 3'45"8 3. CUS B (Arneado, Zuttion, Ruzzier, Correnti) 3'55"8 K. B.

ATLETIKA

HELSINKI, 30. - Na mednarodnem atletskem mitingu v Helsinkih je Finca Hannu Siitonen vrgel koplje 93,90 m daleč, kar je najboljši letošnji svetovni dosežek. Svetovni rekord je samo za 18 cm daljši in pripada zahodnemu Nemcu Klausu Wolfermannu.

TOTIP

- 1 - 1. Aland 1
2 - 2. Facitosa X
3 - 1. Rio Starfir X
4 - 1. Asperella X
5 - 1. Brigalona X
6 - 1. Orient Express 2
2. Alba Plu 1

KVOTE: 12 - 2.327.580 lir 11 - 128.200 lir 10 - 14.400 lir

OBVESTILA

ZŠSDI obvešča, da bo druga skupina odbojkarjev odpotovala na poletni izpopolnjevalni tečaj v Rovinju danes, 31. t. m. Urnik odhoda avtobusa za Rovinj: ob 12. uri iz Gorice (Travniki), ob 12.15 iz Sovodnih, ob 12.30 iz Doherdova, ob 13. uri iz Trsta (izpred sodne palače na Trgu Ulpiano). Tečajniki naj vzamejo s seboj svojo športno in osebno opremo. Danes, 31. t. m. se bo vrnila domov tudi prva skupina tečajnic iz Rovinja. Prihod z avtobusom na državno mejo pri Škofljah ob 19. uri. Avtobus bo nato peljal skozi Dolno, Trst (Trg Ulpiano), Opčine, Prosek in Nabrežino.

SD Zanja čestita svojemu dolgoletnemu odbojniku Viktorju Starpiju in ženi Nemi ob rojstvu krepkega prvorojenca Bogdana, kateremu želi dolgo in srečno življenje.

DRUGE ŠPORTNE VESTI NA ŠESTI STRANI

Dr. Aleksander Gala - Peter Partizanski zdravnik 126.

Spomini iz bogatega, pa tudi težkega življenja partizanskega zdravnika

Nekje na Krnicah bi ustanovili okrevališče, kamor bi pošiljali lahke ranjence in vse tiste, ki jim zdravniška pomoč ne bi bila več potrebna. Za komandirja sem izbral domačina Janeza Magajno, ki je že pred razpadom Italije vodil na tem področju sanitetno postajo št. 2. Drugo osebo so bili bivši ranjenci: Jože Brebec, Danica Trčon, Marjan Poljanšek in še nekaj lažjih ranjencev in rekonvalescentov. Proti koncu novembra so odšli vsega kot jaz pred letom dni, ko sem ustanavljal bolnico na Berinškem v Loški dolini. Njihova naloga je bila, da najdejo primerno hišo in ustvarijo možnost za življenje in zdravljenje borcev. Ker so bili med njimi izkušeni partizani, sem bil prepričan, da bodo nalogo dobro opravili. Spočetka je bilo okrevališče, ki je po Novem letu 1944 nosilo naziv Okrevališče št. 2 XXXII. divizije, v Kacinovi hiši v Peklu. Tja sem pošiljal rekonvalescente iz bolnice pri Tratiniku in kasneje iz bolnice za Klavž. Pekel je romantičen kraj in nima zamen tega imena. Edina hiša v Peklu je v težko dostopni globeli, v katero je mogoče vohod le iz dveh strani: stmo od zgoraj ali od spodaj. Sonce tjkaj le redkokdaj posije. Dobro postavljena izvidnica je mogla kontrolirati vsak morebitni premik sovražniških enot v bližini Pekla. Razen tega bi okoliško prebivalstvo takoj obvestilo ljudi

v Peklu o bližajoči se nevarnosti. Tako je moglo okrevališče vztrajati tam do konca vojne.

Spomladu 1944. leta sem imel pri Kogoju pod Peklom bolničarsko šolo. Takrat sem večkrat obiskal okrevališče in natančneje zvedel od komandirja Janeza in kasneje od Antona Prebila in drugih, kako so živeli in delali v njem. Prve ranjence so sprejeli novembra, ko se je začela novembrska nemška ofenziva na Gradnikovo brigado na Cerkljanskem. Na srečo Nemci niso pogosto rinili proti Masori in Krnicam in so ranjence živeli še kar v miru. Hrano so nabavljali prek gospodarske komisije, ki jo je vodil kmet Erjavec iz Masore. Kasneje je bil izdan in so ga ob napadu na Masoro in Krnice ujeli in z ženo Angelo vred vrgli v gorečo hišo.

Kakšni odnosi so vladali med okrevališčem in okoliškim prebivalstvom, se je posebno pokazalo na dan Novoga leta 1944. Mladina je prinesla nekaj košev skromnih daril za ranjence. Suho sadje, malo peciva, skrbno zlikane srajce, par volnenih rokavic in nogavic, topel šal nekaj spodnjega perila je bilo darilo, ki je ranjencu takrat pomenilo vse. To je bila skrb ljudstva za borce.

V začetku novembra sem sprejel vabilo Jožeta Kenda, naj si ogledam bolnico na Vršah: Jožeta, ki je bil medicinec, je štab cone v času goriske fronte postavil za sanitetnega referenta Severno primorskega odreda. Zanimalo me je, kako je preživel ofenzivo. Zato sem se takoj, ko je bilo mogoče, odpravil na pot proti Vršam, kjer je bila že pred razpadom Italije bolnica, sanitetna postaja št. 3.

Z Zagarjem sva se odpravila na dolgo pot od Cekovnika proti Vršam. Vreme je bilo lepo, zato je bila pot kar prijetna. Šla sva prek Mrzle Rupe in Gorenje Trebuše po cesti in seveda kar podnevi, saj je bil takrat to že osvobojen teritorij. Jožeta sem našel na Vršah. Povedal mi je, kako so preživeli ofenzivo. Nemcev je bilo vse polno. Iz doline so prek Trnovoga in Čepovana prodrali v Trnovski gozd. Uspelo mu je

umakniti se proti Velikim Laznam. Lahki ranjenci so se medtem razbežali, težje so poskrbili pri ljudeh. Ves čas nemške ofenzive so preživeli okoli Velikih Lazen in v strminah okoli Gorenje Trebuše. Tudi osebe se je večinoma razbežalo. Ostal je le še z nekaj tovariši. Ko se je položaj nekoliko umiril, se je nastal na Malih Vršah v prazno bajto pri Šavliju. Spet so začeli prihajati ranjenci in bolniki iz enot, ki so se takrat nahajali na tem področju. Bolnico smo poslej imenovali okrevališče št. 1.

V času, ko sem ga obiskal, je že bilo tam kakih dvajset lažjih ranjencev. Dogovorila sva se, da bo sprejel lažje ranjence in da mu pošljem iz moje bolnice še nekaj rekonvalescentov. Težje ranjence naj bi evakuirali k nam, kjer bi jim lahko nudili kirurški pomoč.

Življenje v obeh okrevališčih na Malih Vršah in v Peklu pod Krnicami se je odvijalo primerno vojaškim in drugim razmeram, ki so vladale na področju, kjer sta ustanovili delovalji. Postavljeni sta bili visoko v težko dostopne strmine. Tu, na samotnih kmetijah, sta nudili še kar varno zavetje ranjencem in bolnikom. Se pred razpadom Italije je bila potrebna predvsem velika budnost in stroga konspiracija. Le tako so se mogle obdržati sanitetne postaje. Toda sedaj - taka konspirativnost ni bila več nujna. Varnost okrevališča se je naslanjala na pripravljeno za takojšnji umik v primeru nevarnosti. To pa je bilo v tesni zvezi z dobro izvidniško in obveščevalno službo. Mladinci, celo otroci so jih obveščali o premikih sovražnih enot, tako da sta se lahko vedno pravočasno umaknili.

Velika težava za okrevališče je bilo nabavljanje hrane. Obe ustanovi sta bili v krajih, kjer je prebivalstvo od nekaj živile v pomanjkanju. Skromni prideiki niso zadostovali niti za lastne potrebe. Posebno je bilo težko za hrano v zimskem času in kasneje, ko sta obe okrevališči močno narasli. Na Malih Vršah je bilo potrebno nahraniti spomladu 1944. leta tudi po 80 in več ljudi na dan. Vse to so zmogli intendant in začetku s pomočjo

okoliških prebivalcev (gospodarske komisije). Kasneje so prejemali hrano tudi prek korporne intendantce. Spočetka je bilo življenje v okrevališčih zelo težko in duhamorno. Nekoliko so razbili monotonijski pacienti, ki so bili politični delavci v enotah. Ti so skrbeli za politično delo med ranjenci. Kasneje so okrevališča imela tudi svoje politikomisarje. Življenje v njih je bilo v vsakim dnem boljše organizirano. Spomladu, ko se je bolnica XXXII. divizije pričela imenovati SVPB «Pavla» (Slovenska vojn. partizanska bolnica) sta tudi okrevališča na podoben način spremenili svoje ime.

Konec novembra sem dobil sporočilo, da se moram čimprej javiti na štabu cone, ki je bil takrat v Čepovanu. Med tem se je štab primorske operativne cone spet preimenoval v štab III. operativne cone, «Alpske», kot se je že imenoval ob mojem prihodu na Primorsko. Pohitel sem, ker je bilo rečeno, naj takoj krenem na pot. V Čepovanu sem se javil pri tov. Tomažu (Dušan Kveder), politikomisarju cone, ki me je na kratko obvestil, da bo treba zgraditi novo konspirativno bolnico na področju cone. Zgrajena naj bi bila nekje na obronkih Trnovskega gozda. Natančnejša navodila da mi bo dal komandant cone Novljan.

Komandanta ni bilo v Čepovanu. Bil je bolan in se je zdravil na Vršah. Napotil sem se do njega in izvedel, kar je bilo potrebno. Konspirativna bolnica naj bi imela prostora za okoli 100 ranjencev, zgradili pa naj jo bi na področju Vojskega. Zavedal sem se velike odgovornosti, ki naj bi jo sprejel. Spomnil sem se na križe in težave, ki sem jih preživel s svojimi dosežanimi bolnicami. Zato sem ga prosil, da prepusti meni izbi

Napreden program dežele

(Nadaljevanje s 1. strani)

išče čim širše sodelovanje tudi s pristaniški sosedne Jugoslavije.

Drugo poglavje govori o splošnih programskih smernicah in v tej zvezi podčuje tesno povezavo med deželno in krajevnimi ustanovami, kar bo omogočilo, da se dokončno odpravijo vse posledice centralistične državne ureditve; to bo tudi v skladu z ustavo in torej v resnici demokratično in razčlenjeno.

V tej zvezi je nato zelo obsežno opisana demokratična funkcija dežele ter se nadalje govori o izvajanju reform. Program naštevata stanovanjsko reformo, reformo šolstva in zdravstva in s posebnim poudarkom reformo radijsko-televizijske službe ter napoveduje deželne zakonske ukrepe za demokratično rešitev osnovnih vprašanj svobode informacije.

Dežela bo prevzela nekatere nove važne pristojnosti: socialno skrbstvo, šolstvo, zdravstvo in bolnišnice, kulturne ustanove, knjižnice in muzeje krajevnega ter deželne obsega, obalne pomorske proge in zaščito okolja. Glede strokovnega šolstva bodo ustanovili enotno deželno ustanovo, ki bo prevzela vse dosedanje javne ustanove (EN ALC, INAPLI in INTASA).

Comelli je nato dejal, da predloženi sporazum leve sredine navaja samo nekatere splošne smernice in da gre za program usmeritve, ki ne vsebuje podrobnih ukrepov, niti ne operativnega koledarja. To odločitev bodo sprejeli delno za leto, ko bodo sestavljali proračun za prihodnje leto, s katerim bo odbor predložil tudi seznam tistih ukrepov, za katere menja, da jih je treba najprej sprejeti in da jih je mogoče uresničiti že v prihodnjem petletnem razdobju.

Odbor je mnenja, da morajo vsi ti ukrepi upoštevati dva načela: vose mora biti programirano; zagotoviti je treba demokratično sodelovanje pri odločitvah o razvoju.

Naslednje najbolj obsežno poglavje se nanaša na programiranje in obsega program gospodarskega in socialnega razvoja, deželni urbanistični načrt, program deželnih izdatkov, politiko razvoja, polno zaposlitev in izseljevanje, programiranje velikih načrtov, hitre cestne zveze in promet, kmetijstvo, industrijo, gorata področja, pristaniške in trgovske dejavnosti, turizem, obrtništvo, združništvo, ljudske stanovanjske gradnje, šola in pravico do študija, zdravstvo in skrbstvo, higienske in zdravstvene ustanove ter končno zaščito okolja.

Kot vidimo, gre za zelo obsežne in zelo podrobno navedene obveznosti. Ze v samem uvodu je rečeno, da mora programiranje sloneti na periodičnem preverjanju gospodarskega načrta, zlasti glede sredstev, na urbanističnem načrtovanju, na uvedbi petletnega programskega proračuna, na letnih proračunih in proračunih finančnih zmogljivosti ter končno na boljšem izkoriščanju zakonskih možnosti dežele in njenih pristojnosti.

Na tej osnovi so ustanovili novo obdobje, ki bo združevalo vse pristojnosti in vse dejavnosti, ki se nanašajo na gospodarsko in socialno programiranje, na ozemeljsko programiranje, na programiranje izdatkov dežele. To obdobje je prevzel socialist iz Pordenona De Carli, kot poročamo na drugem mestu.

V poglavju o razvojni politiki so zartčani naslednji cilji programa razvoja in urbanističnega programa: polna zaposlitev in postopno zmanjšanje izseljevanja, odstranitev

ozemeljskih neravnovesij, razvoj socialnih služb in evropska integracija dežele Furlanije - Julijske krajine.

To poglavje nato obravnava še razna posamezna vprašanja, ki smo jih zgoraj že okvirno našeli.

Naslednje poglavje, demokratično sodelovanje, govori o politični vlogi dežele in o njeni vlogi pooblaščenca, za kar je potreben stvarno demokratični odnos s socialnimi in krajevnimi stvarnostmi. V tem okviru se podčuje, da je treba vrednotiti deželni svet kot zakonodajni organ in kot najbolj reprezentativni zbor Furlanije - Julijske krajine. Treba je ustvariti večje povezave med deželnim svetom in raznimi skupnostmi s pomočjo raziskovalnih komisij in z delom komisij. Ta nova faza obveznosti dežele bo nujno privedla tudi do preureditve in do novih imenovanj v številne posvetovalne odbore, ki so ustanovljeni pri deželni upravi.

Obsežen je v tej zvezi govor o odnosu med deželno in krajevnimi ustanovami in je med drugim rečeno, da bo dežela predajala krajevnim ustanovam širša pooblastila, in to tudi konzorcijem občin in ne samo tradicionalnim ustanovam.

V naslednjem poglavju, ki se nanaša na ureditev deželne uprave, je Comelli obrazložil preureditve obstoječih in ustanovitve novih obdobje. Povedal je, da bo novo obdobje za načrtovanje in proračun, ki zamenjuje že obstoječe obdobje za urbanistiko, pre vzelo generalno ravnanje za programiranje, preučevanja, statistično in ozemeljsko programiranje ter na novo ustanovljeno službo za programiranje izdatkov, z nalogo, da pripravi petletni načrt.

Načrtovanje mest in nadzorstvo nad urbanističnimi načrti krajevnih ustanov pa bo prevzelo obdobje za javna dela.

Novo obdobje za ekologijo ali kot mu je uradno ime «za dobrino okolja in kulture», pa bo usklajevalo ukrepe različnih obdobjev in skrbelo za ohranitev okolja. To obdobje bo med drugim preučilo razloge za onesnaženje okolja, skrbelo bo za parke in rezervate,

ZARADI ŠPEKULACIJE PETROLEJSKIH DRUŽB

Pomanjkanje bencina v vseh pokrajinah

Dolge vrste avtomobilov pred odprtimi črpalkami - Poziv sindikatov

RIM, 30. — Stavka uslužbencev bencinskih črpalk in pomanjkanje goriva sta v teh dneh veliko ovirala promet na vseh italijanskih cestah, čeprav je le nekaj avtomobilistov ostalo na cesti zaradi pomanjkanja bencina. Iz vseh italijanskih pokrajin poročajo o dolgih vrstah avtomobilov pred malimi bencinskimi črpalkami. Po večini se uslužbenci niso udeležili stavke, ki so jo proglasili sindikati, večina črpalk je zaprtih zaradi pomanjkanja bencina. Edino italijanska petrolejska družba AGIP redno oskrbuje svoje črpalke, a tudi te kmalu razprodajo gorivo, ker so edine, ki normalno poslujejo.

V zvezi s pomanjkanjem goriva je sindikalna organizacija CGIL, CISL in UIL danes objavila dokument, v katerem poudarja, da ima pomanjkanje bencina lahko negativne posledice tudi na drugih gospodarskih področjih. Sindikalna federacija trdi, da je položaj posledica izsiljevanja petrolejskih družb, ki zahtevajo podražitev goriva. To pa bi imelo porazne posledice za protinflacionistične ukrepe in za nadzorstvo nad cenami, ki jih je vlada odobrila pred kratkim.

«Federacija CGIL, CISL in UIL — zaključuje dokument — poziva zato vlado, naj poseže s strogoimi upravnimi ukrepi in naj izkoristi vse zmožnosti državne družbe ENI, da zagotovi zadostno količino goriva na tržišču. S tem bo tudi preprečena spekulacija petrolejskih družb na ceni bencina, ki je odločilnega pomena za omejevanje naraščanja cene.

Po poročilu prometne policije in ACI je položaj na Severu zadovoljiv, čeprav so nekatere črpalke že razprodale razpoložljivo gorivo. Slabše pa je stanje na Jugu in zlasti na Siciliji, kjer so zaprte skoraj vse črpalke. Marsikdo se je sprilo tega odločil, da se poslužijo javnih prevoznih sredstev in je pustil avto doma.

Položaj se bo verjetno zaostrel v prihodnjih dneh, ker bo vsaj polovica bencinskih črpalk zaprtih zaradi dopustov in ker se začneja veliki odhodi na počitnice.

Obdukcija 2000 let stare mumije

PEKING, 30. — Kitajski znanstveniki so obducirali mumificirano žensko truplo, ki je po njihovem mnenju staro okoli dva tisoč let. Notranji organi trupla so bili še zelo dobro ohranjeni, tako da so znanstveniki lahko ugotovili glavne bolezni, ki jih je ženska prebolela in pa približne vzroke smrti. Obdukcija je tudi pokazala, da je ženska rodila dva otroka in da je njena kri pripadala krvni skupini A. O tem so Kitajci posneli tudi film, ki

Okvara na dvigalu: 13 rudarjev izgubilo življenje

LONDON, 30. — Trinajst rudarjev je izgubilo življenje in petnajst je bilo hudo ranjenih v nesreči na delu pri preusmeritvi rudarstva pri Chesterfieldu. Zaradi okvare na mehanizmu dvigala je kabina z 28 delavci prve dnevine izmela strmoglavila v 400 m globoko brezno.

«Trčenje je bilo silovito — je dejal upravnik prometovnika — saj ni bilo mogoče identificirati trupel nesrečih žrtvev.»

Po prvih ugotovitvah preiskave kaže, da je vzrok tragedije nepravilno delovanje mehanizma za spuščanje dvigala v globino. Druga kabina, ki je bila protitež prvi, se je dvignila previsoko in je trčila ob mehanizem, ki upravlja zavijanje in odvijanje vrvi. Čeprav je kabina vrvi ni pustila je kabina z nesrečnimi rudarji strmoglavila v brezno v prostem padcu.

To je ena najhujših povojnih nesreč v rudnikih v Veliki Britaniji. Zgodnja huda nesreča se je pripetila leta 1962 v prometovniku Cambrian v Wellesu, kjer je izgubilo življenje 31 rudarjev.

ZARADI ŽELODČNIH MOTENJ ČLANOV POSADKE

Odložen «vesoljski sprehod» kozmonavtov odprave «skylab 2»

Nova nevarnost pri vesoljskih poletih: skrčenje srca

HOUSTON, 30. — Nadzorniki poleta odprave «skylab 2» so odložili za en dan «vesoljski sprehod» treh ameriških kozmonavtov, ki bodo preživeli v breztežnem prostoru 56 dni. Sklep so sprejeli, ker imajo Alan Bean, Owen Garriott in Jack Lousma še vedno želočne motnje. Najslabše se počuti Lousma, ki je sinoči zelo malo je-

del. Vsi trije so zaužili tablete proti bljuvanju. Učinek je bil zaznati, toda želočni tretje kozmonavtov se še niso popolnoma sprijaznili z novimi življenjskimi razmerami v vesolju. Zdravniki v vesoljskem središču v Houstonu pa zaradi tega niso preveč zaskrbljeni, ker se je že dogajalo, da so imeli kozmonavti tudi na prejšnjih poletih večkrat prebavne motnje. Dr. Paul Buchman je to osebno potrdil. Med drugim je izjavil, da je treba verjetno pripisati te motnje dejstvu, da je prostor na skylabu precej večji kot v drugih ladjah in da kozmonavti večkrat prehitro pregibajo svoje telo ter še posebej glavo.

Po zadnjih vesteh bodo kozmonavti stopili iz vesoljskega laboratorija šele 5. avgusta. Glavna naloga, ki jo bodo morali tedaj opraviti bo namestitve dodatnega senčnika nad vesoljsko postajo. Ta vest pa še ni dokončno potrjena, NASA je za sedaj odložila «sprehod» le za en dan, in sicer na jutri.

Medtem se zdravnikom, ki spremljajo z Zemlje sedanja polet, postavljajo nova vprašanja. Dr. Charles Berry, ki je bil več let uradni zdravnik kozmonavtov, je povedal, da so ugotovili, da se je članom odprave «skylab 1» zmanjšalo srce poprečno za tri odstotke. Do sedaj še niso ugotovili, če je treba pripisati to skrčenje samo izgubi srčne tekočine, ali pa je to tudi celo skrčenje same srčne mišice. Če bi držala zadnja domneva, potem bi obstajale resne nevarnosti. «V tem primeru bi bil zaskrbljen je izjavil dr. Berry.

Skrčenje srca so zdravniki opazili pri rentgenskih pregledih. Ker pa je ugotavljanje samo na podlagi slik varljivo, do sedaj še niso mogli ugotoviti pravega vzroka. Dr.

VESTI Z ONKRAJ MEJE

TITO JE ODLIKOVAL KOPRSKE PREKOMORCE

Obisk sanvevinijskih otrok - Dvakrat tedensko Jatovo letalo v Sečovljah

V Koprro so večeraj slovesno podelili 27 visokih odlikovanj, s katerimi je predsednik Tito odlikoval bivše borece prekomorskih brigad. Red bratstva in enofnosti s srebrnim vencem so prejeli: Jože Barič, Jože Bole, Milan Brižan, Alojz Družina, Avgust Germanis, Gvido Hrvatini, Jože Jamšek, Slozdravko Miklavčič, Bogomir Kocjančič, Zdravko Lenarčič, Korbjan Marsetič, Franc Miklavčič, Silvester Ojo, Kazimir Pipan, Zdravko Piško, Alojz Rodela, Vitko Havuč, Mirko Sever, Albin Simičič in Narcis Vatovec. Red republike z bronastim vencem so prejeli: Jože Kodarini, Tone Kodrič in Anton Tominc. Z redom zasluze za narod s srebrno zvezdo pa so bili odlikovani: Radko Bratina, Viljem Kancler, Albin Ogrin in Emil Savron.

Ob podelitvi odlikovanj je v krajšem nagovoru čestil bivšim borecem — prekomorcem predsednik koprsko občinske skupščine Miro Kocjan.

Koprsko radijsko postajo in TV studio si je danes dopoldne ogledala skupina 22 učencev in učiteljev iz San Vendemiana iz treviske pokrajine. Gre za izmenično letovanje sanvedemianskih in novogoriških otrok, saj deda mesta že dalj časa intenzivno sodelujejo, v katrem pa je bilo tudi delo pobiranja. Sanvedemianski otroci so deset dni letovali v Umagu, v Koprro pa so se ustavili ob povratku v domovino.

Zanimivo je, da so v San Vendemianu že uvedli tečaj slovenskega jezika, z novim slovenskim letom pa se bodo lahko dijaki odličili tudi za slovensko kot enega izmed tujih jezikov.

Na Primorskem se mudi delegacija delavske zbornice iz Bremena. Gostje so imeli več razgovorov s primorskimi sindikalnimi funkcionarji, razen tega pa so si ogledali koprski folklorni festival, kiolabirno v Lipici in partizansko bolnišnico Franjo.

Vas Orlek je končno povezana s Sežano z asfaltirano cesto. To je nedvomno zasluza požrtvovalnih vaščanov, ki so v gradnjo ceste vložili okrog 6 tisoč prostovoljnih delovnih ur. V zadnjih letih je bilo na Krasu že več takih akcij, ko si prebivalci s prostovoljnimi delom in s pomočjo občine izboljšujejo življenjske razmere z gradnjo raznih komunalnih objektov.

V kratkem bodo začeli obnavljati nekdanji sedemskil grad, v katerem bo dobil svoje prostore novoustanovljeni obalni delavski klub. V njem bodo razvijali razne oblike kulturno-prosvetnega dela.

Na koprski železnici se dobro uveljavlja tudi potniški promet, saj so doslej prevozili že okrog 180 tisoč potnikov. Zlasti živahen je promet sredi turistične sezone, ko vozijo «srebrni» vlaki. Kličnina, Dunajem in Stuttgartom. Manj zanimanja pa je za tako imenovane avtovlake, čeprav bi se lahko turisti na ta način izognili napornim vožnjam v dolgih kolonah.

Koprska obala postaja zmeraj bolj zanimiva za tuje jahte. Letošnja sezona so zabeležili v obalnih pristaniščih že nad 5 tisoč jaht s tujo registracijo. Največ jih je seveda prišlo v Pirano, kjer se pogostoma znajdejo v tečajih zaradi pomanjkanja prostora. Zaradi hitrega razvoja jahtne turizma bo treba kar najhitreje uresničiti zamisel o izgradnji sodobnega pristanišča za jahte v Izoli.

Sečovljsko letališče je končno dobilo tudi svojo poslovno turistično funkcijo. Odslej bo dvakrat tedensko pristajalo v Sečovljah Jatovo osmeđeno deželo letalo (ob torkih in četrtkih). S tem letalom si lahko potniki ogledajo z zraka panoramo slovenske obale, kratki pa služijo tudi za povezavo med obalo, Brnikom in drugimi letališči.

L. O.

15 TISOČ LJUDI JE POZDRAVILO VELIKANA Ameriški «Jumbo jet» na brniškem letališču

Po dograditvi letališke stavbe bo Brnik imel največjo delovno zmogljivost v Jugoslaviji

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 30. — Na ljubljanskem letališču Brnik je danes pristalo ameriško letalo DC-10 znano pod imenom «Jumbo jet». To je prvi tak zračni velikan na Brniku, zato se je že v jutranjih urah na letališču zbralo blizu 15 tisoč ljudi, ki so hoteli prvič na slovenskih tleh videti to čudo tehnik. Med njimi pa je bilo seveda tudi dosti svojcev tistih slovenskih rojakov, ki so se zborili osem ur po prijetju s tem letalom namenihi prek Atlantika v stari kraj iz ameriškega Clevelanda. Iz velikana se je vsulo kar 560 potnikov. Višarno pozdravljeni od množice so se prvi pokazali na vratih letala razigrani godci Vadenali in udarili muziko, po kateri se je ljudstvo, ganjeno od solz, objemalo in spontano zaplesalo.

Modernizirano ljubljansko letališče bo poleg Dubrovnika, Pulja in Splita sprejemalo posledje tudi letala take vrste. Na leto bo slo škrozi brniško letališče več kot milijon potnikov, po dograditvi pristanišne stavbe pa bo to letališče imelo tudi največjo delovno zmogljivost v vsej Jugoslaviji.

D. K.

Turistični sporazum med SFRJ in Avstrijo

DUBROVNIK, 30. — Pred dnevi je bil podpisan sporazum med jugoslovansko in avstrijsko vlado o turističnem sodelovanju med obema državama. Sporazum predvideva tudi razne olajšave v malobrojnejem prometu med Jugoslavijo in Avstrijo. Poleg tega bo sporazum omogočil izmenjavu skupinskih turističnih potovanj med obema državama ter izmenjavu turističnih informacij

MODNE MUHE

Kot za obleke tako so ženske muhaste tudi za moške. Danes norijo za enim tipom, že naslednjega dne pa ga zavržejo kot pes ogledano kost. Še do pred kratkim so bili v modi orjaški in široplečati krpani, danes pa ženskam niso več všeč, vsaj če verjamemo anketi neke ameriške družbe. Danes so v modi nekoliko temnejši moški z mehkim, božajočim glasom, suhi in tiskoti ter z nežnimi, nekoliko ženski potezami.

Fizični portret ženskam prikupnega «samca» je povsem različen od ideala, ki so si ga ustvarili moški. Po njihovem naj bi ženske predosem ljubile razvite prsne mišice, nabrekle biceps in mišičat trebuh.

Anketa je pa dokazala, da se ženska za vse te rekvizite ne zmenijo. Všeč so jim moški z ozkimi boki, visoki in suhi in s prikupnimi očmi. Pomiselnost so če jim duori mladenič z dolgimi nogami in lepo počesanimi dolgimi lasmi. Sele en odstotek žensk se zmeni za mišičaste prsi, nobene pa ne mikajo nabrekli in močni bicepsi.

L. O.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

TRAGEDIJA NA AVTOMOBILSKI DIRKI ZA VN NIZOZEMSKE

Strašna smrt Williamsona ki je živ zgorel v avtu

Zmagal je Jackie Stewart - Reševalci so prispeli z veliko zamudo

ZANDWOORT, 30. — Po nedeljki smrti nesreči na dirkališču v Zandwoortu, kjer je med plamenih izgubil življenje angleški pilot Roger Williamson, se je na prireditelje dirke za VN Nizozemske vsel cel plaz kritik. Denis Hulme, predsednik zveze avtomobilskih pilotov na velikih avtomobilskih nagradah, je obtožil prireditelje, da niso zastavili dirke, potem ko je bil avtomobil mlađega angleškega vozača ves v plamenih, potem ko se je zaletel v ograjo na desni strani proge v sedmem krogu dirke.

Mike Hailwood pa je izjavil, da je nepopoljivo, da so protipožarne ekipe prispale na kraj nesreče preveč časa po trčenju.

Williamsonova smrt je vrgla temno senco na zmago Jackieja Stewart, ki je z večerjanim prvim mestom dosegel nov rekord. Na velikih avtomobilskih nagradah je namreč odnesel svojo šestindvajseto zmago. Rekord je delil z drugim velikim avtomobilskim pilotom, Jimom Clarkom. Po dirki je škotski prvak izjavil: «Današnja dirka je bila velika tragedija. Roger je bil eden izmed najboljših mladih britanskih pilotov.»

Vsi vozači, ki so se udeležili nedeljske dirke za veliko nagrado Nizozemske, se strinjajo, da je bil izgubljen življenje dim in precej ovir. Hulme, svetovni avtomobilski prvak leta 1967, je izjavil, da so oparčila prireditelje, češ da je bila progla prosta in da so reševalci takoj prispeli na kraj tragedije, neutemeljena.

Davis Purley je bil prvi, ki je prihitel na pomoč nesrečnemu Williamsonu. Britanski pilot je skušal sam naravnati avto, ki je bil ovit v plamene, in je zaman skušal prepričati komisarje proge, naj mu pomagajo. Sam je tekel po napravu za gašenje ognja, ki je bila v bližini in je zaman naravnal curek vode na ogenj. Še enkrat je skušal naravnati gorečo vozilo, vendar je bil prijet od ognja, ki je bil ovit v plamene. Razvidno je bilo, da niso bili pripravljeno za tako zahtevno delo. Medtem pa so tekmovalci nadaljevali dirko, saj ni nihče hotel tekmovalja prekiniti.

Sodniki so se nato opravičevali, da niso prekinili dirke zato, ker je bil na progi le dim, ki pa ni oviral rednega poteka tekmovalja. Dirkači pa so ostro reagirali in trdijo, da je bilo toliko dima, da se ni razločilo nič.

Purley je mnenja, da je Williamson zavolj prehitro v desni ovinek proge. Drugi so izračunali, da je vozil 25-letni pilot, ki je drugič nastopal na dirki za veliko nagrado, s hitrostjo 200 km na uro, ko se je zaletel v ograjo.

Mladi pilot iz Leicesterja je prvi nastopil na avtomobilski dirki formule ena pred dvema tednoma v Silverstonu. Zapletel se je v trčenje osmih avtomobilov, kjer se je ponesrečil De Adamich. Ta je ostal približno pol ure v vozilu, saj se ni mogel gibati zaradi skrotovence pločevine.

Nizozemska policija je zaplenila Williamsonovo vozilo, da bi ugotovila, zakaj je prišlo do nesreče. Predvideva se, da je prišlo do nenadne okvare na zavorah, toda samo podoben tehnični pregled bo lahko dal pravičen odgovor.

LONDON, 30. — Jutri se bo sestal v Belfastu novoizvoljeni severnoirski parlament «stormont» (po imenu gradu v katerem zaseda). Ta nova ulstrska skupščina, ki se je porodila iz junjskih volitev, bo dokaj različna od prejšnje, kjer so vedrili in oblačili protestanti. Zadnji poskus ustanovitve enotne protestantske fronte se je namreč ponesrečil ter je pričakovati sodelovanje zmernejših protestantskih in katoliških političnih skupin.

TOKIO, 30. — Severnokorejski «Rodong Simun» obtožuje japonsko vlado, da je zavzela sovražno stališče do Severne Koreje, ker je sklenila bojkotirati obravnavanje korejskega vprašanja na razni OZN in bo zahtevala, naj ameriške čete ostanejo v Južni Koreji.

ROLLING FORK (ZDA), 30. — V državi Mississippi je prišlo do prometne nesreče pri kateri je 10 ljudi izgubilo življenje.

MONTEVIDEO, 30. — Podpredsednik urugvajske republike Orge Sappelli je odbil, da bi postal predsednik državne sveta, ki ga je predsednik Bordaberry doletel za naslednika parlamenta po vojaškem mešču konec junja letos. Minilo je že mesec dni, toda Bordaberryju se še ni posrečilo najti predsednika državne sveta.

HONGKONG, 30. — Predsednik Maocung je sprejel deklaracijo republike Konga, ki jo je vodil predsednik Marien N'Guabi. Kitajski državnik je v svojem pozdravnem govoru poudaril slinost splošnih odnosov Kitajske in afriških dežel do imperializma.

VZHODNI BERLIN, 30. — Na stadionu Svetovne mladine v vzhodnem Berlinu so pod geslom «protiimperialistična solidarnost, mir in prijateljstvo» v soboto odprli deseti svetovni festival mladine in studentov. Mimosobno delegacija je s tribun prisrčno pozdravilo okoli 60.000 mladincev, ko pa je mimo prikorakala severnovietnamska delegacija, se je s tribun razleglo pleskanje in vzkliki navdušenja.

Med udeleženci je tudi delegacija Zveze mladine Jugoslavije, ki jo sestavlja 400 fantov in deklet. Občleni v narodno nošo so med mimohodom prepevali znano partizansko pesem «Hej brigade».

Ko so se vse delegacije zbrale na stadionu, je spregovoril predsednik Svetovne federacije demokratične mladine Roberto Viezzi, ki je pozdravil navzoče, med katerimi je bil tudi predsednik festivalnega komiteja, sekretar centralnega komiteja vzhodnonemške komunistične partije, Erich Fonecker. Roberto Viezzi je nato dejal, da je shod mladine v vzhodnem Berlinu dokaz, da se večina mladih v svetu kljub ideološkim razlikam zavzema za hitrejšo reševanje temeljnih svetovnih problemov.

Za njim je prevzel besedo Erich Fonecker, ki je v imenu vzhodnonemškega ljudstva pozdravil vse delegacije in jim zaželel uspešno delo. Za tem je na kratko opisal politični položaj v svetu, še posebej pa je omenil nove politične procese, ki vodijo k popuščanju napetosti med državami.

Vzhodnonemške oblasti, ki niso dovolile, da bi se festivala udeležili tudi znani voditelji levsosmerjnih nemških studentov Rudi Dutschke, so mu končno le izdale vstopni vizum.

Vzhodnonemške oblasti, ki niso dovolile, da bi se festivala udeležili tudi znani voditelji levsosmerjnih nemških studentov Rudi Dutschke, so mu končno le izdale vstopni vizum.